

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

สภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นางสาวนิตา อุลทิพย์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจาก
ทุนอุดหนุนวิจัยงบประมาณเงินรายได้
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผลงานนี้เป็นความรับผิดชอบของผู้วิจัยแต่ผู้เดียว
เลขที่สัญญา 091/2550

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ได้ให้การสนับสนุนทุนอุดหนุนวิจัย จากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2550 ขอกราบขอบพระคุณที่ปรึกษาโครงการวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้คำแนะนำ ตลอดจนคุณชลันดา พันธุ์พานิช ที่ให้กำลังใจและช่วยผลักดันให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ความสำเร็จ คุณงามความดี และคุณประโยชน์ที่พึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ คุณพ่อกนก อุบลทิพย์ และคุณแม่งนุช อุบลทิพย์ และครู-อาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยเป็นอย่างดี

นิตา อุบลทิพย์
พฤศจิกายน 2554

ชื่อเรื่อง	สภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชื่อผู้วิจัย	นางสาวนิตา อุบลทิพย์
สังกัด	คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
คำสำคัญ	สภาพความพร้อม, การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scales) ซึ่งกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากร และนิสิตเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 2-5 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2552 จำนวน 350 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรและนิสิตมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องตรงกันว่า คณะเภสัชศาสตร์มีสภาพความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเรียงลำดับ ดังนี้

- อันดับ 1 งานด้านกิจการนิสิต
- อันดับ 2 งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ
- อันดับ 3 งานด้านการเรียนการสอน

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยยังพบอีกว่า สภาพความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด และควรพัฒนาปรับปรุงคือ งานด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ควรมีหนังสือเพียงพอต่อความต้องการและอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์มีการบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

Research Title : Readiness for Support of Instruction Management, Faculty of Pharmacy
Srinakharinwirot University

Researcher : Miss Nisa Ubolthip

Jurisdiction Faculty of Pharmacy, Srinakharinwirot University

Keywords : Readiness / Support of Instructional Management

ABSTRACT

The purpose of this research was to investigate the readiness for support of instructional management of the Faculty of Pharmacy, Srinakharinwirot University.

The data was collected by using a five-level rating scale (based on Likert Scale) questionnaire on the readiness for support of instructional management, Faculty of Pharmacy, Srinakharinwirot University. The population of the study consisted of 350 personnel and second – five year students of the Faculty of Pharmacy, Srinakharinwirot University in the academic year 2009. Mean and percentage were employed as statistical devices for the data analysis.

The findings revealed that the opinion levels of both the personnel and students towards the readiness for support of instructional management were in congruence and rated from more to less as follows:

Rated as the first : Student Affairs

Rated as the second : Management of Finance and Budget

Rated as the third: Instructional Management

Furthermore, it was also revealed that least level of readiness for support of instructional management of the Faculty of Pharmacy, Srinakharinwirot University that should be improved was in the aspect of Instructional Management, e.g. adequate provision of textbooks to meet the need, and maintenance of audio-visual equipment in good condition for effective usage and worthiness.

บทสรุปผู้บริหาร

ชื่อโครงการ

(ภาษาไทย) สภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(ภาษาอังกฤษ) Readiness for Support of Instruction Management, Faculty of Pharmacy Srinakharinwirot University

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่มาของการวิจัย

สถาบันการศึกษาต่าง ๆ มักจะเน้นให้ความสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษาอยู่ทั้งงานการเรียนการสอน หรืองานวิชาการเป็นส่วนใหญ่ แต่ความจริงแล้วงานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของสถาบันก็มีความสำคัญไม่น้อย เนื่องจาก เป็นปัจจัยตัวหนึ่งส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการ อำนวยความสะดวก ความคล่องตัวกับคณาจารย์และนิสิตได้ โดยอาศัยผู้ปฏิบัติงานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน เช่น เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป นักวิชาการศึกษา นักวิชาการคอมพิวเตอร์ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา นักวิชาการเงินและบัญชี นักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้เอง การศึกษาสภาพความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน จึงมีความจำเป็นในการที่จะหาคำตอบว่า ในปัจจุบัน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีสภาพความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาระบบการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้สนองต่อเป้าหมายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

การดำเนินงานและผลงานที่ได้รับจากการวิจัย (โดยสังเขป) พร้อมภาพประกอบ

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scales) ซึ่งกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากร และนิสิตเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 2-5 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2552 จำนวน 350 คน

แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และร้อยละ ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้สามารถสรุปได้ว่า บุคลากรและนิสิตมีระดับความคิดเห็นสอดคล้องตรงกันว่า คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีสภาพความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเรียงลำดับ ดังนี้

อันดับ 1 งานด้านกิจการนิสิต

อันดับ 2 งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ

อันดับ 3 งานด้านการเรียนการสอน

อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยยังพบอีกว่า สภาพความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด และควรพัฒนาปรับปรุงคือ งานด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ควรมีหนังสือเพียงพอต่อความต้องการและอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์มีการบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

การนำผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้

จากการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการแสดงให้เห็นถึงความชัดเจนเกี่ยวกับสภาพความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาปรับปรุงในงานด้านต่าง ๆ ให้เกิดสภาพความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ควรมีการพัฒนาปรับปรุงให้เกิดสภาพความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการเพิ่มทรัพยากรหนังสือให้เพียงพอต่อความต้องการในการจัดการเรียนการสอนต่อไป และควรมีการซ่อมแซมโสตทัศนูปกรณ์ให้สามารถพร้อมใช้งานได้มีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่คาดว่าจะดำเนินการต่อไป

พัฒนาฐานข้อมูลโสตทัศนูปกรณ์ในแต่ละหมวด เพื่ออำนวยความสะดวกในการตรวจสอบและซ่อมบำรุง และรู้สภาพความพร้อมในการใช้งานของอุปกรณ์เหล่านั้น อันจะส่งผลให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนด้านโสตทัศนูปกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผู้ทำวิจัย

ชื่อสกุล นางสาว นิสา อุบลทิพย์ หัวหน้าโครงการวิจัยผู้รับทุน
สังกัด คณะ เกษศาสตร์
มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
ที่ตั้ง 63 ถ.รังสิต-นครนายก ต.องครักษ์ อ.องครักษ์ จ.นครนายก
โทรศัพท์ที่ทำงาน 037-395094-5 ต่อ 1518 โทรสาร 037-395096
อีเมลล์ nisau@swu.ac.th

ทุนสนับสนุน

ได้รับทุนสนับสนุนจากเงินงบประมาณรายได้ คณะเกษตรศาสตร์ มศว
ประจำปีงบประมาณ 2550
เริ่มงานวิจัย ปี 2551
สิ้นสุดงานวิจัย ปี 2553

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ประกาศคุณูปการ	
บทคัดย่อ	
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม.....	6
ประวัติเกสัชกรรม.....	7
การจัดการเรียนการสอน.....	12
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	25
การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน.....	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดอันดับสภาพความพร้อมมากที่สุดถึงน้อยที่สุด ในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	36
เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	44
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุป อภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะทั่วไป	70
ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป	71
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	
แบบสอบถาม	78
ประวัติผู้วิจัย	83

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนรายวิชาจำแนกตามสาขา/กลุ่มวิชาของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	26
2 แสดงจำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ และที่ไม่สมบูรณ์ จำแนกตามกลุ่มนิสิตเภสัชศาสตร์และบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์.....	35
3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และการจัดอันดับ (Rank) เกี่ยวกับสภาพความพร้อม การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์	36
4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และการจัดอันดับ (Rank) เกี่ยวกับสภาพความพร้อม การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์.....	39
5 แสดงการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์จำแนกตามรายด้าน.....	42
6 แสดงการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์จำแนกตามรายด้าน	43
7 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากรคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	44
8 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของบุคลากรคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านการเรียนการสอน เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับหลักสูตร ได้แก่ การมีการเรียนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติและการจัดทำรายงาน	44

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
9	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายชื่อ ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีรูปแบบการเรียนการสอนชัดเจนว่า เมื่อใดควรเป็นการเรียนภาคทฤษฎี เมื่อใดควรเป็นภาคปฏิบัติ และลักษณะใดควรเป็นการจัดทำรายงาน..... 45
10	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายชื่อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีอัตราส่วนจำนวนนิสิต ต่ออาจารย์เหมาะสม 46
11	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายชื่อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นธรรม..... 46
12	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายชื่อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนนิสิต 47
13	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายชื่อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีห้องปฏิบัติการเพียงพอต่อ การจัดการเรียนการสอน 48

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายข้อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีหนังสือเพียงพอต่อความต้องการ 49
15	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายข้อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ แต่ละห้องเพียงพอ 50
16	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายข้อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ มีการบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า 51
17	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายข้อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีการบริการทางวิชาการ สอดคล้องกับวิชาชีพเภสัชกรรม 52
18	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายข้อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมที่ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมที่ดึงมาอย่างต่อเนื่อง 53

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายชื่อดังงานกิจการนิสิต ได้แก่ มีกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริม พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม..... 54
20	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายชื่อดังงานกิจการนิสิต ได้แก่ มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี เช่น มีกิจกรรมรับน้องใหม่ เพื่อส่งเสริมความรัก ความสามัคคีใน ระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง 55
21	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายชื่อดังงานกิจการนิสิต เกี่ยวกับการมีกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ เช่น การจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับการใช้ยาเผยแพร่..... 56
22	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายชื่อดังงานกิจการนิสิต เกี่ยวกับการมีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมออกค่ายต่าง ๆ 57
23	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายชื่อดังงานกิจการนิสิต เกี่ยวกับการมีกิจกรรมทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมไหว้ครู..... 58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
24	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายข้อด้านงานกิจการนิสิต เกี่ยวกับการที่มีอาจารย์ที่ปรึกษา คอยดูแลให้คำแนะนำการเรียนของนิสิต..... 59
25	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายข้อด้านงานกิจการนิสิต เกี่ยวกับการมีระบบกองทุนการศึกษา โดยมีคณะกรรมการในการคัดเลือกนิสิต ซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลภายในคณะ..... 60
26	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายข้อด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณเกี่ยวกับการที่ สำนักงานคณบดีมีระบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน..... 61
27	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายข้อด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานตรงตามขอบเขตภาระงาน 62
28	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายข้อด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณเกี่ยวกับ การสรรหาและคัดเลือกบุคลากรชัดเจนตามระเบียบของมหาวิทยาลัย..... 63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
29	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายชื่อดังบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณเกี่ยวกับ การส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ 64
30	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายชื่อดังบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณเกี่ยวกับ การมีจัดทำแผนงบประมาณประจำปี 65
31	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายชื่อดังบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณเกี่ยวกับ มีการจัดทำรายงานประจำปีเมื่อเสร็จสิ้นปีงบประมาณนั้น ๆ 66
32	เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม รายชื่อดังบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณเกี่ยวกับ มีการจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้บุคลากรยึด เป็นแนวปฏิบัติ 67

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบการศึกษาวิจัย.....	3
2 แสดงสัญลักษณ์วิชาชีพเภสัชกรรม.....	8
3 แบบจำลองลักษณะของประชาตีมุขยกับสัมพันธภาพต่อสิ่งแวดล้อม.....	13

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การจัดการศึกษามีบทบาทและภารกิจสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม เทคโนโลยี และวัฒนธรรมจากกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้ต้องเรียนรู้และปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา สถานศึกษาจึงพยายามพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพสูงสุด โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีความสามารถทางความคิด ศีรษะวิเคราะห์ ค้นหาสาเหตุ และแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติ มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะมีประสิทธิภาพได้ จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ เช่น หลักสูตร ผู้เรียน ผู้สอน กระบวนการสอน สื่อการสอน การวัดผลประเมินผล ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาของสถาบันเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้เป้าหมายในการผลิตผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามที่ต้องการและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานกลางในการจัดทำนโยบายและวางแผนการศึกษาของประเทศ ได้จัดทำรายงานแนวทางการปฏิรูปการศึกษา อุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กล่าวไว้ว่า การจัดการอุดมศึกษานั้น ควรยึดหลักเอกภาพด้านนโยบายและความหลากหลายในการปฏิบัติ มีองค์ระดับประเทศ ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากร รวมทั้งติดตามตรวจสอบ และประเมินผล ส่วนการจัดการระดับสถาบันให้มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น และมีจุดเน้นที่แตกต่างกันตามความพร้อมและความชำนาญของแต่ละสถาบัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 86) ซึ่งสถาบันการศึกษาต่าง ๆ นั้น มักจะเน้นความสำคัญในการพัฒนาอยู่ทั้งงานการเรียนการสอน หรืองานวิชาการเป็นส่วนใหญ่ ความจริงแล้วงานด้านอื่น ๆ ของสถาบันก็มีส่วนสำคัญไม่น้อย ในการที่จะทำให้การศึกษามีคุณภาพตามจุดประสงค์ เช่น งานบริการเพื่อการศึกษา ได้แก่ งานธุรการ อาคารสถานที่ พัสดุครุภัณฑ์ ยานพาหนะ ตลอดจนงานบริการอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากว่า งานวิชาการจะเรียบริยหรือไม่เพียงใด ก็ต้องอาศัยความร่วมมือของฝ่ายธุรการ การเงิน และการบริการเป็นอันมาก (วันชัย ช่องดารา กุล, 2538, หน้า 2) ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสนองความต้องการ อำนวยความสะดวก ความคล่องตัวกับคณาจารย์และนิสิตทั้งหมด ได้ งานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องมีผู้ปฏิบัติงาน เช่น เจ้าหน้าที่บริหารงาน

ทั่วไป นักวิชาการศึกษา นักวิชาการคอมพิวเตอร์ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา นักวิชาการเงิน และบัญชี นักวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ประกอบกับในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มุ่งเน้นให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา กล่าวคือ ให้มีระบบและกลไกในการ ควบคุม ตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบ คุณภาพ ตัวบ่งชี้ที่กำหนด เพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้มั่นใจว่าสถาบันนั้น ๆ สามารถให้ ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

จากแนวทางและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยตระหนักในความสำคัญของการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน จึงเห็นควรให้มีการศึกษาสภาพความพร้อมการสนับสนุน การจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาระบบการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้สนองต่อเป้าหมายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

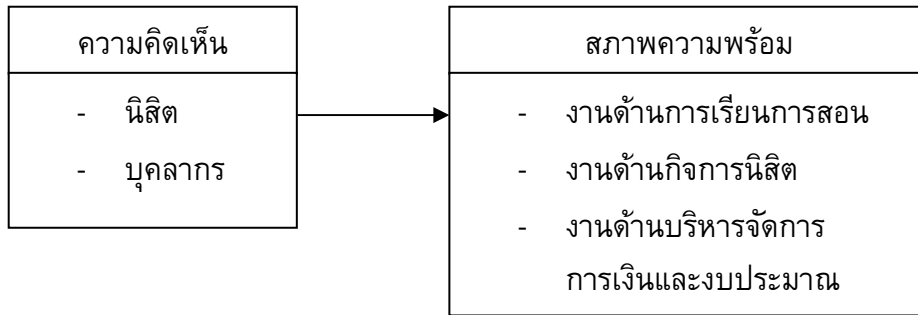
เพื่อศึกษาสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของคณะ เภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้าน สนับสนุนการเรียนการสอนของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อใช้เป็น แนวทางในการวางแผนปฏิบัติงานสนับสนุนการเรียนการสอน 3 งานหลัก ได้แก่ งานด้านการ เรียนการสอน งานด้านกิจการนิสิต และงานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณให้มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ยึดตามภาระงานด้านการสนับสนุนการจัดการเรียน การสอนของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แก่ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านกิจการนิสิต และงานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ

ภาพที่ 1 กรอบการศึกษาวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากร และนิสิตเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 2-5 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2554 จำนวน 360 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scales) ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามภาระงานด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แก่ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านกิจการนิสิต และงานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพความพร้อม หมายถึง สถานการณ์ของการรองรับปฏิบัติงานได้อย่างทันท่วงที มีความสะดวก คล่องตัวในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนใน 3 งานหลัก ได้แก่ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านกิจการนิสิต และงานด้านการบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

2. การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การให้บริการโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วย

2.1 งานด้านการเรียนการสอน หมายถึง หลักสูตร การวัดและประเมินผล ปัจจัยเกื้อหนุนด้านการเรียนการสอน งานวิจัย การบริหารทางวิชาการ และการทำนุศิลปวัฒนธรรม กล่าวคือ การมีเนื้อหารายวิชาสอดคล้องกับหลักสูตร ได้แก่ การมีการเรียนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการจัดทำรายงาน มีรูปแบบการเรียนการสอนชัดเจนว่าเมื่อใดควรเป็นการเรียนภาคทฤษฎี เมื่อใดควรเป็นภาคปฏิบัติ และลักษณะใดควรเป็นการจัดทำรายงาน มีอัตราส่วนจำนวนนิสิตต่ออาจารย์เหมาะสม มีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นธรรม มีห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนนิสิต มีห้องปฏิบัติการเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน มีหนังสือเพียงพอต่อความต้องการ มีอุปกรณ์ไอศทัตทุอุปกรณ์แต่ละห้องเพียงพอ และมีการบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า มีนักวิทยาศาสตร์เพียงพอในการปฏิบัติงานในแต่ละห้องปฏิบัติการ มีการส่งเสริมให้บุคลากรทำวิจัย มีการบริการทางวิชาการสอดคล้องกับวิชาชีพเภสัชกรรม ตลอดจนมีการจัดกิจกรรมที่ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ดึงมาอย่างต่อเนื่อง

2.2 งานด้านกิจการนิสิต หมายถึง กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของนิสิต อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ และปัจจัยเกื้อหนุนอื่น ๆ กล่าวคือ การมีกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี เช่น มีกิจกรรมรับน้องใหม่ เพื่อส่งเสริมความรักความสามัคคีในระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง มีกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ เช่น การจัดทำแผนพับเกี่ยวกับการใช้ยาเผยแพร่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมออกค่ายต่าง ๆ กิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมไหว้ครู มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลให้คำแนะนำการเรียนของนิสิต มีระบบกองทุนการศึกษา โดยมีคณะกรรมการในการคัดเลือกนิสิตซึ่งแต่งตั้งจากบุคลากรภายในคณะ

2.3 งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ หมายถึง ระบบการทำงาน งานบุคลากร การจัดสรรงบประมาณ การประกันคุณภาพการศึกษา กล่าวคือ การที่สำนักงานคณะมีระบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการปฏิบัติงานตรงตามขอบเขตภาระงาน มีการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรชัดเจนตามระเบียบของมหาวิทยาลัย มีการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ มีการจัดทำแผนงบประมาณประจำปี มีการจัดทำรายงาน

ประจำปีเมื่อเสร็จสิ้นปีงบประมาณนั้นๆ มีการจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้บุคลากรยึดเป็นแนวปฏิบัติ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้เรียบเรียงและนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม
2. ประวัติเกสซ์กรรม
3. การจัดการเรียนการสอน
4. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่า “ความพร้อม” ไว้ว่า ความพร้อม หมายถึง ความครบครัน หรือมีทุกอย่างครบแล้ว โดยที่สมพงษ์ เทียงธรรม (2536, หน้า 10) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง สภาพที่มีทุกสิ่งทุกอย่างครบครันที่จะไปปฏิบัติหน้าที่ได้

วิกรม อารีราษฎร์ (2547, หน้า 7) กล่าวว่า ความพร้อมหมายถึง การดำเนินกิจกรรมของการกระทำบางอย่างที่ได้ถูกเตรียมความพร้อมเพื่อให้เกิดความมั่นใจ และตั้งใจในการที่จะปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ ให้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนคุณสมบัติหรือสถานะของบุคคลที่พร้อมจะทำงานหรือกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างมีแนวโน้มจะประสบความสำเร็จอย่างตามวัตถุประสงค์

วิชาพร งามปลอด (2541, หน้า 30) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง การที่บุคคลมีความสนใจมีความเต็มใจและมีความกระตือรือร้นที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่างให้สำเร็จลุล่วงโดยได้เตรียมการไว้ล่วงหน้า

วิชุดา หารษาจารย์พันธ์ (2540, หน้า 26) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง สภาพที่เตรียมพร้อมในการปฏิบัติ หรือดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ ให้สามารถสำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นผลมาจากการเตรียมตัวไว้สำหรับกิจกรรมนั้น ๆ

พรธณี ชูทัย เจนจิต. (2538 อ้างใน วิกรม อารีราษฎร์. 2547, หน้า 7) กล่าวว่า องค์ประกอบของความพร้อม มี 3 ประการ ได้แก่ วุฒิภาวะ การได้รับการอบรมและเตรียมตัว และความสนใจหรือแรงจูงใจ จากความหมายและแนวคิดข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความพร้อม (Readiness) หมายถึง สภาพของการปฏิบัติงานเพื่อรองรับในการดำเนินกิจกรรมอย่าง

ใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จหรือบรรลุตามวัตถุประสงค์นั้น ๆ ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น สภาพความพร้อม จึงหมายถึง สถานการณ์ของการรองรับปฏิบัติงานได้อย่างทันท่วงที มีความสะดวก คล่องตัวในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนใน 3 งานหลัก ได้แก่ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านกิจการนิสิต และงานด้านการบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

ประวัติเภสัชกรรม

เภสัชกรรมเป็นศาสตร์ที่กำเนิดควบคู่มาพร้อมกับวิวัฒนาการของมนุษย์แต่ครั้งสมัยก่อนประวัติศาสตร์ มนุษย์สมัยนั้นเลียนแบบสัตว์ป่าและธรรมชาติในการรักษาและเยียวยาตนเอง การลองผิดลองถูกของมนุษย์โบราณทำให้เกิดการสังสรรค์ความรู้สืบมากจากรุ่นสู่รุ่น ต่อมาเมื่อเข้าสู่ยุคประวัติศาสตร์ อาณาจักรเมโสโปเตเมียมีการบันทึกเภสัชตำรับฉบับแรกของโลก ในอียิปต์โบราณมีการค้นพบหลักฐานทางเภสัชกรรมสำคัญคือ "ปาปิรุสอีเบอร์" เมื่อประมาณ 1,500 ปีก่อนคริสต์ศักราช เป็นหลักฐานการรวบรวมยาในสมัยนั้นกว่า 800 ชนิด

ในสมัยกรีกโบราณมีนักปราชญ์ที่มีชื่อเสียงด้านการแพทย์คือ ฮิปโปเครติส ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาการแพทย์ยุโรป ได้เขียนตำราทางการแพทย์และเภสัชกรรมกว่า 60 เรื่อง องค์ความรู้ที่เขาค้นพบนั้นถ่ายทอดมายังอาณาจักรโรมัน โดยเฉพาะกาลเลน แพทย์ชาวโรมันที่มักปรุงยาต่าง ๆ ด้วยตนเอง ความสามารถของเขาได้รับการยอมรับและได้รับการแต่งตั้งเป็นแพทย์ประจำราชสำนัก เขาค้นพบยาขนานใหม่ๆ ทำให้ได้รับการยกย่องให้เป็น "บิดาแห่งเภสัชกรรม" เขายังศึกษาความรู้ทางกายวิภาคศาสตร์ ศัลยกรรม พยาธิสภาพศาสตร์ และเภสัชกรรม โดยภายหลังมีการตีพิมพ์ผลงานกว่า 22 เล่ม

ภายหลังอาณาจักรโรมันสูญสิ้นอำนาจแล้ว ความรู้ทางการแพทย์และเภสัชกรรมได้ถ่ายทอดไปยังชาวอาหรับที่แปลบทความภาษากรีกหลายเล่ม และถ่ายทอดความรู้เหล่านี้สู่ชาวยุโรปผ่านพ่อค้าที่เข้ามาค้าขาย เนื่องจากยุโรปในสมัยนั้นอยู่ในการปกครองของศาสนจักรที่ไม่สนับสนุนการค้นคว้าทางการแพทย์และเภสัชกรรม รวมถึงวิทยาการด้านอื่นๆ ประชาชนชาวยุโรปสมัยนั้นต้องเข้ารับการรักษาที่บาบหลวง ความรู้ทางการแพทย์ที่ดำรงในศาสนาจักรนั้นไม่ได้เผยแพร่ให้กับประชาชนโดยทั่วไป เนื่องจากป้องกันปัญหาการใช้ความรู้ในการเอาเปรียบประชาชน ทำให้ความรู้ทางการแพทย์และเภสัชกรรมไม่ได้รับการพัฒนา ต่อมาได้มีการตั้งร้านยาขึ้นในยุโรปเป็นครั้งแรก ณ เมืองโคโลญ ประเทศฝรั่งเศส และในสมัยสมเด็จพระจักรพรรดิฟรีดริชที่ 2 แห่งโรมันอันศักดิ์สิทธิ์ได้มีการแบ่งเภสัชกรรมออกจากการแพทย์โดยพระองค์ทรงประกาศกฎหมายวิชาชีพเภสัชกรรมเมื่อปี ค.ศ. 1240 ซึ่งควบคุมการดำเนินงานทางเภสัชกรรมภายใต้การควบคุมจากรัฐอย่างเข้มงวด ต่อมาชาวยุโรปได้มีการรวบรวมเภสัชตำรับอย่างเป็นทางการ

ทางการครั้งแรก เริ่มจากในเมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี และมีการจัดตั้งองค์กรทางการค้าด้านเภสัชกรรมขึ้นในอังกฤษในปี ค.ศ. 1617 ในพระอุปถัมภ์ของพระเจ้าเจมส์ที่ 1

ในสมัยปฏิวัติอุตสาหกรรมทำให้การปรุงยาโดยเภสัชกรเปลี่ยนแปลงเป็นการผลิตยาจำนวนมากในระบบเภสัชอุตสาหกรรม เภสัชกรเปลี่ยนบทบาทจากผู้ปรุงยาเป็นควบคุมการผลิต ปรับปรุงสูตรยาและค้นพบแขนงยาใหม่ๆ มีการจัดตั้งองค์กรทางเภสัชกรรมระหว่างประเทศขึ้น เริ่มจากความร่วมมือของสหรัฐอเมริกาและยุโรป และแพร่กระจายองค์ความรู้ด้านนี้ไปยังภูมิภาคต่างๆของโลก อาทิ เอเชียแปซิฟิก เอเชียตะวันออก และออสเตรเลีย

ในประเทศไทยมีการศึกษาเภสัชกรรมในแบบตะวันตกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการจัดตั้งโรงเรียนแพทย์ปรุงยา (ปัจจุบันคือคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ขึ้น โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ารังสิตประยูรศักดิ์ กรมพระยาชัยนาทนเรนทร พระองค์จึงได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งวิชาชีพเภสัชกรรมไทย ภายหลังจากจัดตั้งกองโอสถศาลา ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการจัดตั้งเภสัชกรรมสมาคมแห่งกรุงสยาม และการจัดตั้งองค์การเภสัชกรรมขึ้นโดยเภสัชกร ดร. ตั้ว ลพานุกรม แม้กระนั้น ความรู้ทางเภสัชกรรมไม่ได้เป็นที่สนใจของประชาชนนัก จนกระทั่งเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่สอง การผลิตยาภายในประเทศไม่เพียงพอ จึงทำให้ศาสตร์นี้เริ่มเป็นที่รู้จักของประชาชนมากขึ้น และมีการจัดตั้งสถานศึกษาทางเภสัชศาสตร์เพิ่มเติมในเวลาต่อมา (<http://th.wikipedia.org/wiki>)

สัญลักษณ์วิชาชีพ

สัญลักษณ์ของวิชาชีพเภสัชกรรมมีความแตกต่างกันไปตามสถานที่และภูมิภาคเภสัชกรรมนั้นๆ สัญลักษณ์สากลทั่วไปสำหรับเภสัชกรรมคือ โกร่งบดยาและเรซิพี (Rx) เภสัชกรรมในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษมักใช้ไขว่โกลบซึ่งเป็นโคมไฟแควนเป็นสัญลักษณ์ของร้านยาในสมัยโบราณ ปัจจุบันองค์กรทางเภสัชกรรมทั่วโลกใช้สัญลักษณ์สากลสำคัญได้แก่ ถ้วยตวงยา ถ้วยยาไฮเกีย และคทาจูไซว้ แต่ในภูมิภาคหรือบางประเทศมีสัญลักษณ์ทางเภสัชกรรมท้องถิ่น อาทิ ประเทศฝรั่งเศส อาร์เจนตินา สหราชอาณาจักร เบลเยียม และอิตาลีใช้สัญลักษณ์กากบาทเขียว ในประเทศเยอรมนีและออสเตรียใช้สัญลักษณ์คล้ายอักษร A ในภาษาอังกฤษซึ่งย่อมาจากคำว่า Apotheke ในภาษาเยอรมัน และในประเทศไทยใช้เฉลวเป็นสัญลักษณ์ของเภสัชกรรมไทย (<http://th.wikipedia.org/wiki>)

ภาพที่ 2 แสดงสัญลักษณ์วิชาชีพเภสัชกรรม

สาขาวิชาชีพ

สาขาวิชาชีพของเภสัชกรได้จำแนกออกตามสถานที่ปฏิบัติการของเภสัชกร อันได้แก่ ร้านยา โรงพยาบาล คลินิก อุตสาหกรรม และเภสัชกรนักรถลาด เภสัชกรในแต่ละสถานที่ปฏิบัติการจะมีความชำนาญแตกต่างกัน แต่ทุกสาขาจะมีความรู้พื้นฐานทางโลหิตวิทยา นีโงอกวิทยา โรค ทำทางที่เหมาะสม สารอาหารเสริม เภสัชสารสนเทศ กุมารเวชศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งมีสาขาวิชาชีพ ดังนี้ (<http://th.wikipedia.org/wiki>)

1. เภสัชกรรมชุมชน

สถานปฏิบัติการเภสัชกรรมชุมชนหรือร้านยา คือสถานที่ปฏิบัติการส่วนใหญ่ของเภสัชกรทางด้านเภสัชกรรม ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วยคลังยาและการกระจายยา การจ่ายยาของเภสัชกรต้องอ้างอิงถึงใบสั่งแพทย์และการซักถามประวัติผู้ป่วยในเรื่องการใช้ยาเพื่อจ่ายยาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมแก่ผู้ป่วย เภสัชกรทุกคนต้องอยู่ปฏิบัติการ ณ สถานที่ปฏิบัติการที่ตนสังกัดตลอดเวลาที่ให้บริการแก่ผู้ป่วย ทั้งนี้ครอบคลุมถึงแผนกเภสัชกรรมในห้างร้านต่างๆ ด้วย นอกจากสถานที่ปฏิบัติการเภสัชกรรมชุมชนจะจ่ายยาแล้ว บางสถานยังเพิ่มสินค้าทางด้านเวชสำอางค์และเวชภัณฑ์อื่นๆ ตามความเหมาะสม เภสัชชุมชน (Community Pharmacy) เป็นกลุ่มวิชาหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับชุมชนซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับร้านขายยา กลุ่มวิชานี้ประกอบด้วยรายละเอียดของสาขาวิชาดังนี้

- เภสัชสาธารณสุข
- ความรู้พื้นฐานเรื่องยา
- เภสัชระบาดวิทยาและเภสัชเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น
- เภสัชระบาดวิทยา
- เภสัชกรรมบริการ
- การฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชศาสตร์
- ระเบียบวิธีวิจัยทางเภสัชศาสตร์สังคม
- ปัญหาพิเศษทางเภสัชชุมชน
- สัมมนาวิชาชีพเภสัชกรรม
- เภสัชสนเทศ
- ทักษะการให้คำปรึกษาทางเภสัชกรรม
- สัมมนาทางการใช้ยา
- การจัดการข้อมูลสาธารณสุขด้วยคอมพิวเตอร์
- การบริหารทรัพยากรทางเภสัชสาธารณสุข

2. เกษัชกรรมโรงพยาบาล

เกษัชกรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลมีความแตกต่างกับสถานปฏิบัติการเกษัชกรรมชุมชน โดยมีหน้าที่ทางการจัดการด้านคลินิกการแพทย์ เนื่องจากภายในโรงพยาบาลมีงานที่ซับซ้อนกว่า อาทิ เกษัชวินิจฉัย รูปแบบการใช้ยาที่ปลอดภัยเนื่องด้วยยาที่ใช้ในโรงพยาบาลมีความซับซ้อนและมีปฏิกิริยาที่ต้องอยู่ในความควบคุมของเกษัชกร ดังนั้นในโรงพยาบาล เกษัชกรจึงมีความชำนาญเฉพาะด้าน อาทิ โลหิตวิทยา เนื่องอกวิทยา เอ็ดส์ โรคเรื้อรัง บริบาลเกษัชกรรม การแพทย์ฉุกเฉิน พิษวิทยา เป็นต้น

3. เกษัชกรรมคลินิก

เกษัชกรรมคลินิกเป็นอีกหนึ่งในบทบาทของเกษัชกรที่มีหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมสุขภาพของผู้ป่วยด้านการใช้ยาและการป้องกันรักษาโรค เกษัชกรที่ปฏิบัติการในสาขานี้จะปฏิบัติทั้งในโรงพยาบาลและคลินิกทางเวชกรรมทั่วไป ซึ่งจะต้องทำงานร่วมกับแพทย์และบุคลากรทางสาธารณสุขอื่นๆ เพื่อการบริหารทางเกษัชกรรมที่ดีขึ้น อาทิ การเลือกยาที่ถูกต้องเหมาะสม การติดตามการใช้ยาของผู้ป่วย ในบางโรงพยาบาลของสหรัฐอเมริกาที่มีการใช้ยาอันตรายสูง ควบคุมอย่างใกล้ชิดจากเกษัชกร เกษัชกรรมคลินิก (Clinical Pharmacy) เป็นกลุ่มวิชาที่ว่าด้วยเรื่องการใช้ยา และศึกษาผลข้างเคียงจากการใช้ยาซึ่งรายละเอียดของวิชาดังต่อไปนี้

- กระบวนแปรสภาพยาในร่างกายขั้นสูง
- การจ่ายเภสัชภัณฑ์โดยวิธีปราศจากเชื้อแบบพิเศษ
- เกษัชบำบัดขั้นสูง
- การตรวจติดตามปฏิกิริยาไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา
- การให้คำปรึกษาทางเกษัชกรรม
- ยาใหม่และแนวคิดใหม่
- การประเมินค่าใช้จ่ายของยาทางคลินิก
- เกษัชกรรมคลินิกภาคปฏิบัติ ระดับบัณฑิตศึกษา
- ชีวเกษัชกรรมและเภสัชจลนศาสตร์ขั้นสูง
- การตรวจติดตามระดับยาในร่างกาย
- ระบบเภสัชสนเทศทางคลินิก
- การออกแบบการวิจัยทางคลินิก
- ระบบการกระจายยาในโรงพยาบาล
- การประเมินคุณค่าทางวรรณกรรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
- หัวข้อเลือกสรรทางเภสัชศาสตร์
- สัมมนาทางเกษัชกรรมคลินิก

4. เกสซ์อุตสาหกรรม

เกสซ์กรที่ปฏิบัติหน้าที่ทางด้านอุตสาหกรรมคือการผลิตยาให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพและการวิจัยคิดค้นยาขนานใหม่ๆ การผลิตยาเพื่อให้ได้รูปแบบที่ใช้ง่ายและเหมาะสมกับช่องทางการรับยาของผู้ป่วย เกสซ์อุตสาหกรรม (Pharmaceutical industry) เป็นสาขาหนึ่งของวิชาเกสซ์กรรมเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตยาคั้งละปริมาณมาก ๆ ซึ่งจะแตกต่างจากการปรุงยาในร้านขายยาสมัยก่อนที่ปรุงยาเฉพาะคนไข้แต่ละคน ในอุตสาหกรรมยาจะผลิตยาออกมาหลายรูปแบบขนาดยา (Dosage Forms) เช่น

- ยาหน้า (Mixtures)
- ยาเม็ด (Tablets)
- ยาแคปซูล (Capsules)
- ยาฉีด (Injections)

5. สัตวเกสซ์กรรม

สัตวเกสซ์กรรมเป็นสาขาที่แตกต่างจากสาขาอื่น ๆ ทั่วไปทางเกสซ์กรรม เนื่องจากการบริหารรักษาเรื่องการใช้ยาในสัตว์ จึงมีลักษณะของพื้นที่การเก็บยา กระบวนการใช้ยาที่แตกต่างไปจากมนุษย์ งานบริการด้านสัตวเกสซ์กรรมมักจะแยกจากงานเกสซ์กรรมสำหรับมนุษย์

6. เกสซ์กรรมนิวเคลียร์

เกสซ์กรรมนิวเคลียร์เป็นสาขาที่เน้นไปทางการเตรียมธาตุกัมมันตรังสีเพื่อนำมาใช้เป็นยาในการบริหารผู้ป่วย เกสซ์กรที่ปฏิบัติงานด้านนี้ต้องได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษไม่เหมือนดั่งเกสซ์กรรมชุมชนและโรงพยาบาล และจะไม่มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงต่อผู้ป่วย

การจัดการเรียนการสอน

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น “การศึกษาแห่งชาติ” มีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง และมีคุณภาพ 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมमानชนันท์ และเอื้ออาทรต่อกัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2545, หน้า 2) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ โดยยึดถือหลักการพัฒนาโดยประชาชนด้วยระบบการบริหารและการจัดการที่ดี

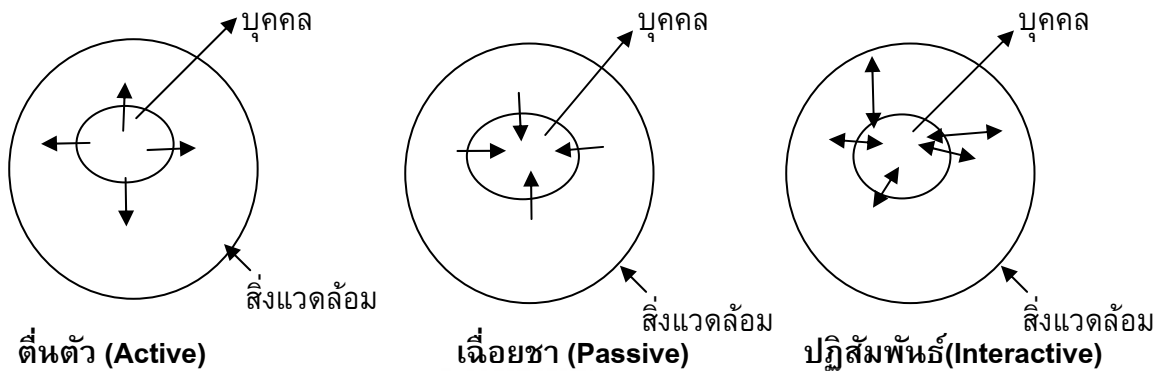
การจัดการเรียนการสอนเป็นการดำเนินการให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนแต่ละบุคคลจะมีแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แตกต่างกัน ซึ่งดร.ณิ รุจกรกานต์ (2541, หน้า 31) กล่าวว่าไว้ว่า การศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ จำเป็นต้องทำความเข้าใจกับธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งมี 3 ลักษณะด้วยกันคือ

1. กำเนิดมาแล้ว ไม่คาดหวังว่าจะทำอะไรดี
2. กำเนิดมาดี ทุกอย่างที่กระทำเชื่อว่าดีหมด
3. กำเนิดมาแบบไม่ตีไม่เลว แต่มีศักยภาพที่จะพัฒนา

นอกจากการทำความเข้าใจกับธรรมชาติของมนุษย์แล้ว ยังจำเป็นต้องเข้าใจ การศึกษาสัมพันธ์ภาพของมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย ซึ่งมนุษย์สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมใน 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ตื่นตัว และควบคุมสิ่งแวดล้อม
2. เฉื่อยชา และถูกควบคุมโดยสิ่งแวดล้อม
3. มีปฏิสัมพันธ์ หรือมีการแลกเปลี่ยนกับสิ่งแวดล้อม

เมื่อบุคคลตื่นตัวจะควบคุมสิ่งแวดล้อม การแสดงพฤติกรรมเป็นผลมาจากความรู้สึกนึกคิดของบุคคลนั้น สิ่งแวดล้อมเป็นเพียงปัจจัยประกอบ การกระทำจะถูกชี้นำโดยตัวบุคคลนั้นเอง สำหรับบุคคลที่เฉื่อย พฤติกรรมมักจะเป็นผลมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม จึงนับว่าเป็นผู้ที่ไม่มีจุดมุ่งหมาย พฤติกรรมเป็นสาเหตุจากแรงดันภายนอก ถ้าบุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม นั้นหมายความว่า บุคคลได้มีประสบการณ์ และใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมของตนเอง ทั้งในเชิงกายภาพและสิ่งแวดล้อมทางสังคม

ภาพที่ 3 แบบจำลองลักษณะของธรรมชาติมนุษย์กับสัมพันธ์ภาพต่อสิ่งแวดล้อม

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือการอุดมศึกษานั้นมีหลายรูปแบบหลายลักษณะ แต่มีลักษณะเด่นอย่างหนึ่งคือ ความเป็นอิสระของสถาบัน (Institutional Autonomy) ภายในกรอบความรับผิดชอบ ซึ่งมีขอบเขตที่ค่อนข้างกว้างขวางครอบคลุมในกิจกรรมของคนเราเกือบทั้งหมด โดยปัจจุบัน การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น มุ่งไปสู่การขยายสาขาวิชาเฉพาะด้านเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างความชำนาญพิเศษออกไป โดยมีเป้าหมายเพื่อสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ แตกต่างจากการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในสมัยเริ่มต้น ที่ยังไม่มีชัดเจนในวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ ไพฑูรย์ ลีลลารัตน์ (2542, หน้า 5-11) กล่าวว่า การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในอดีตนั้น จะอาศัยองค์ประกอบ 3 ประการด้วยกัน คือ คน ความรู้ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมักจัดการศึกษาตามสภาพของท้องถิ่นและความเชื่อที่มีอยู่แตกต่างกันไป ภายใต้ 4 แนวคิดทางการจัดการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาที่เน้นความรู้และฝึกฝนจิตใจ รวมทั้งความประพฤติสำหรับคนวัยที่กำลังจะเริ่มเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นผู้ใหญ่แล้วเป็นคนที่มีค่ามีความหมายในยุคหนึ่ง ๆ การมีค่ามีความหมายในที่นี้ มิได้ใช้ในการเปรียบเทียบอย่างชนิดที่ว่า คนหนึ่งมีค่าอีกคนหนึ่งไม่มีค่าอย่างที่เข้าใจกันในปัจจุบัน แต่เป็นความมีค่าที่เป็นความเชื่อกันในสมัยนั้นว่า ในสภาพและระบบดังกล่าว ถ้าใครผ่านเข้าไปได้จะเป็นที่ยอมรับ หรือใครมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองไปสู่สภาพนั้นก็จะเป็นที่ประสบผลดีด้วยตนเอง การกำหนดคุณค่าและความหมายเพื่อประโยชน์ของการศึกษานี้จะกระทำโดยผู้รู้

แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้มีการเปลี่ยนแปลงและมีการย้ำและเน้นแตกต่างกันไปตามยุคสมัยในระยะแรก ๆ ก่อนที่ศาสนาจะมีบทบาทนั้น การมีค่าของคนเน้นที่ความรู้และเหตุผลเป็นหลัก ดังตัวอย่างของระบบการศึกษาจีนสมัยก่อน ที่เน้นการให้ความรู้เพื่อคัดเลือกคนที่ผ่านการทดสอบต่าง ๆ เพื่อเข้ารับราชการหรือทำงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่อาชีพเฉพาะ (Learned Professions) ความรู้ที่ให้แก่วิद्यার্থชนนี้ไม่ใช่ความรู้เพื่อการอาชีพ แต่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ซึ่ง

เป็นแบบเดียวกับของกรีกและโรมัน ที่การศึกษาระดับสูงมุ่งที่การฝึกคนให้เป็นคนดีและมีเหตุผล โดยอาศัยวิชาจำพวกศิลปศาสตร์ (Liberal Arts) ซึ่งในระยะแรกนั้นยังมีไม่ครบ 7 ประการอย่าง ที่เข้าใจกันในปัจจุบัน คงเน้นหนักแต่เพียงภาษา (Grammar) หลักการพูด (Rhetoric) ดนตรี คณิตศาสตร์ และปรัชญา ศิลปศาสตร์เพิ่งจะได้รับการแบ่งแยกเป็นเจ็ดประการชัดเจนตอนสมัย โรมันเรื่องอำนาจ และแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ตรีบท ได้แก่ ไวยากรณ์ วาทศิลป์ และตรรกศาสตร์ กับจตุรบท ได้แก่ เลขคณิต เรขาคณิต ดาราศาสตร์ และสังคิตศาสตร์ วิชาศิลปศาสตร์นี้มี จุดประสงค์ที่สอนให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีความสามารถและมีประสิทธิภาพในฐานะเป็นมนุษย์อย่าง สมบูรณ์ที่จะทำงานอย่างอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ตั้งแต่ระดับล่างขึ้นมาจนถึงระดับอุดมศึกษาใน ขณะนั้น ก็คือการปลูกฝังวินัย สร้างความเป็นปึกแผ่นสามัคคีในชาติ และการเสริมสร้างความ ทนสมัย โดยใช้รูปแบบและแนวคิดของประกาศตะวันตก ทั้งนี้ เพื่อปกป้องประเทศจากภัย คุกคามจากภายนอก ระบบการศึกษาในสมัยเริ่มแรกได้อาศัยระเบียบวินัย และลักษณะงานของ ระบบราชการ เป็นทั้งจุดหมายปลายทางของผู้รับการศึกษา และขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่ กำหนดขอบเขตของหลักสูตรการเรียนการสอนโดยทั่วไป การศึกษาในระบบโรงเรียน และการ อุดมศึกษาโดยเฉพาะจึงผูกพันกับระบบราชการอย่างใกล้ชิด และหลักสูตรต่าง ๆ ก็เน้นวิชาด้าน การปกครองการบริหารประเทศและเทคนิควิทยา เช่น วิชาแผนที่ การโยธา ป่าไม้ คมนาคม การศึกษา และการแพทย์

ในเวลาต่อมา วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาได้ขยายกว้างขึ้นจากการ ผลิตบัณฑิตเพื่อทำงานราชการ ไปเป็นการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจด้านการเมือง การ ปกครอง ด้านวิทยาศาสตร์ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยมีได้มุ่งผลิตเพื่อสนองความ ต้องการกำลังคนในภาครัฐแต่เพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม ภาครัฐก็ยังคงมีบทบาทสำคัญในการ บริหารจัดการและวางแผนงานการศึกษาจนถึงปัจจุบันและยังเป็นแหล่งจ้างงานและผู้ที่สำเร็จ การศึกษาระดับ อุดมศึกษาที่สำคัญที่สุดด้วย

นับตั้งแต่ประเทศไทยเริ่มมีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นต้นมา การ จัดตั้งสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาก็ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยในระยะแรกได้เน้นการ ผลิตบุคลากรที่มีทักษะและความรู้ที่คาดว่าจะเหมาะสมต่อการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า นั้น มิได้กระจายไปสู่ประชาชนในประเทศอย่างทั่วถึง วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันจึงได้ถูก ขยายให้ครอบคลุมถึงการกระจายบริการและโอกาสให้กว้างขวางและอย่างจริงจัง โดยเริ่ม กระจายสถาบันไปยังแหล่งที่ตั้งต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาค และมีการจัดสรรโควตาพิเศษสำหรับ บุคคลที่ด้อยโอกาสบางกลุ่มและในบางท้องถิ่นในเวลาต่อมา

ในปัจจุบัน การจัดตั้งสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาก็ได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้ง ในรูปของมหาวิทยาลัยแบบดั้งเดิม สถาบันเทคโนโลยี วิทยาลัยเฉพาะทางทั้งของรัฐและเอกชน และสถาบันรูปแบบใหม่ที่ดาร์ขึ้นมา นอกจากนี้ ยังมีการขยายตัวในรูปของการจัดตั้งวิทยาเขต เพิ่มขึ้น การยกระดับขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย การรวมตัวเป็นสหวิทยาลัย การจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน

ตลอดจนการขยายการเปิดสอนในระดับสูงขึ้นไป ทั้งในด้านวิชาชีพชั้นสูง วิชาชีพเทคนิค วิชา การศึกษาชั้นสูง นาฏศิลป์ชั้นสูง ศิลปศึกษาชั้นสูง ตลอดจนระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และ ระดับสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

การจัดการเรียนการสอนทางเภสัชศาสตร์

การจัดการเรียนการสอนเภสัชศาสตร์เป็น ศิลปะในแขนงวิทยาศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับ การปรุงผสม ผลิตและจ่ายยา รวมทั้งการเลือกสรรคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ต่างๆ ตลอดจน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บริการ และให้คำปรึกษาที่เหมาะสม ตรวจสอบทบทวนการใช้ยา พร้อมทั้งติดตามดูแลการใช้ยาของผู้ป่วย ภาพรวมของเภสัชศาสตร์ คือระบบความรู้ที่ก่อให้เกิด ความสามารถที่จะให้บริการด้านสุขภาพด้วยความเข้าใจ ในเรื่องของยาและผลที่เกิดหลังจาก การใช้ยา เพื่อให้การบำบัดรักษาให้เกิดผลดีแก่ผู้ป่วยมากที่สุด โดยจะรับผิดชอบร่วมกับ บุคลากรสุขภาพอื่นๆ เช่น แพทย์ พยาบาล รวมถึงสัตวแพทย์ด้วย ในอันที่จะทำให้ผู้ป่วยมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เภสัชศาสตร์ยังเกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์ผลิตยาในรูปแบบต่างๆ ตาม คุณภาพมาตรฐานที่เหมาะสมตามกำหนด

นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนเภสัชศาสตร์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตเภสัชกร (Pharmacists) หรือผู้ที่มีวิชาชีพทางด้านสาธารณสุข (Health profession) มีหน้าที่จ่ายยา ให้ผู้ป่วยตามใบสั่งยาจากแพทย์ (Medical Prescription) และเป็นผู้ผลิตยา โดยที่เภสัชกรจะต้อง เป็นผู้มีความรู้ความสามารถหลายสาขาโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการแพทย์ไม่ว่าจะเป็น ทางด้านคลินิก โรงพยาบาล และเภสัชชุมชนซึ่งจะต้องเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก ทางเลือก หนึ่งของวิชาชีพเภสัชกรคือการทำงานในร้านขายยาซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าของร้านเอง ทั้งนี้ งานด้านเภสัชกรนอกจากจะมีความชำนาญในธุรกิจร้านค้าแล้วยังมีความรู้และข้อมูลการใช้ยาทั้ง ประสิทธิภาพและผลข้างเคียงของยา ตลอดจนการให้ข้อมูลความรู้ให้คำปรึกษาการใช้ยาแก่ ชุมชนด้วย บางครั้งเรามักเรียกเภสัชกรว่านักเคมี เพราะในอดีตมีการให้ผู้สำเร็จการศึกษาใน วิชาเคมีสาขาเภสัชกรรม มาเป็นเภสัชกรซึ่งเรียกกันว่านักเคมีเภสัชกรรม (Pharmaceutical Chemists) โดยเฉพาะในประเทศอังกฤษ เช่น เครือข่ายร้านขายยาของบู้ตส์เรียกเภสัชกรของ บู้ตส์ว่า "นักเคมีบู้ตส์" (<http://learners.in.th/blog /pharmacy-yeem>)

วิวัฒนาการของการจัดการเรียนการสอนวิชาเภสัชศาสตร์

จากบันทึกของชาวอียิปต์เมื่อ 3,000-4,000 ปีที่ผ่านมา เขียนไว้ว่า มีตำราการใช้ยา ปรุงยา ชื่อตำราหวังดีเนยจิงของชาวจีน ซึ่งศึกษาการใช้ยาในหมู่วงศ์ตระกูล เพื่อรับราชการเป็น เจ้าพนักงานพระโอสถเสวย หรือพนักงานเครื่องต้น มีลักษณะการศึกษาเภสัชกรแบบสืบตระกูล หรือแบบมรดกตกทอด ซึ่งถือเป็นสมัยแรกของการศึกษาเภสัชศาสตร์ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 3 มีการจารึกตำรายาในวัดราชโอสถ เพื่อเป็นวิทยาทานแก่คนทั่วไป ทำให้มีการศึกษาเภสัชชาติ

และสรรพคุณยาแพร่หลายออกไปมาก ประกอบกับการเข้าประเทศของมิชชันนารี เช่น หมอ กิศิลป์กับการแจกยารักษาโรค หรือหมอบรัดเล เป็นต้น นอกจากนี้ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงศาธิราชสนิททรงให้ความสนพระทัยในวิทยาการฝ่ายตะวันตกเป็นอย่างมาก ต่อมา ในช่วง พ.ศ.2414 มีการจัดตั้งระบบโรงเรียนเพื่อการศึกษาของราษฎร มีการจัดตั้งกรมพยาบาล และการจัดการศึกษาแพทยศาสตร์ โดยในปี พ.ศ.2446 เริ่มมีการแยกสาขาวิชาเภสัชศาสตร์ และมีนักเรียนแพทย์ผสมยา โดยใช้ระยะเวลาศึกษาด้านวิชาการ 2 ปี และฝึกปฏิบัติงาน 1 ปี ต่อมาจึงพัฒนาการศึกษาทางเภสัชศาสตร์โดยเมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้ประกาศนียบัตรปริญญา หรือประกาศนียบัตรเภสัชกรรม อนุปริญญาเภสัชกรรมศาสตร์ และปริญญาเภสัชศาสตร์บัณฑิต ตามลำดับ

ปัจจุบันการจัดการการเรียนการสอนทางเภสัชศาสตร์มีหลักสูตร 2 สาขา คือ สาขาวิชาเภสัชศาสตร์ ใช้เวลาการศึกษา 5 ปี และสาขาวิชาบริบาลเภสัชกรรม ใช้เวลาการศึกษา 6 ปี โดยตลอดการเรียนการสอน จะแบ่งได้ดังนี้คือ ในชั้นปีที่ 1-2 จะเป็นการศึกษาด้านเตรียมเภสัชศาสตร์ จะศึกษาในหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป ประกอบด้วยวิชาในด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพเบื้องต้น ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์พื้นฐาน และ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ และเริ่มมีการเลือกสาขาตามความชำนาญ ในช่วงชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 3-5 จะเป็นการศึกษาวิชาเฉพาะทางเภสัชศาสตร์ จะศึกษาในหมวดวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ พื้นฐาน ชีวเภสัชศาสตร์ กายวิภาคศาสตร์ สรีรวิทยา สาธารณสุข หลักในการเกิดโรค และจุลชีววิทยา และศึกษาวิชาทางด้านวิชาชีพ ทฤษฎี ปฏิบัติการ และการฝึกงาน ประกอบไปด้วย เภสัชวิเคราะห์ เภสัชศาสตร์สัมพันธ์ อาหารและเคมี โภชนาการศาสตร์ บทนำเภสัชภัณฑ์ เภสัชพฤกษศาสตร์ ชีวเภสัชกรรมและเภสัชจลนศาสตร์ เภสัชเวท เภสัชกรรมและการบริหารเภสัชกิจ เภสัชวิทยาและเภสัชวิทยาคลินิก นิติเภสัชและจริยธรรม พิษวิทยา เภสัชอุตสาหกรรม เภสัชเคมี และการปฏิบัติฝึกงาน สำหรับในชั้นปีที่ 5-6 จะเป็นการศึกษาในหมวดวิชาสาขาที่นักเรียนสนใจเน้นความชำนาญทางวิชาชีพ มีให้เลือก 2 สาขา คือ สาขาวิชาเภสัชศาสตร์ (สายผลิต) โดยศึกษาในชั้นปีที่ 5 จะเน้นศึกษาในด้านการผลิตยา การค้นคว้าตัวยา และควบคุมคุณภาพมาตรฐานของยา รวมถึงการวิจัยยาและคิดค้นสูตรยาใหม่ๆ เภสัชกรทางด้านสาขานี้เหมาะกับสายงานในด้านการผลิต ซึ่งส่วนมากจะทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตยา เช่น เภสัชกรอุตสาหกรรม เภสัชกรฝ่ายผลิตยา เภสัชกรแผนกควบคุมมาตรฐานตัวยา เภสัชกรฝ่ายการวิจัย คิดค้นตัวยา หรือรับราชการในกระทรวงทางด้านอาหารและยา หรือ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ฯลฯ และในสาขาวิชาบริบาลเภสัชกรรม (สายคลินิก) จะเน้นในการศึกษาด้านการบริบาลเภสัชกรรมมากขึ้น ในด้านการใช้ยาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับผู้ป่วย การแนะนำปรึกษาการใช้ยาที่ถูกต้องแก่ผู้ป่วย และการสร้างเสริมสุขภาพ โดยจะศึกษาเนื้อหาเพิ่มอีก 1 ปี เภสัชกรทางด้านสาขานี้เหมาะกับสายงานในด้านการบริบาล ซึ่งอาจจะทำงานในโรงพยาบาล คลินิก ร้านยา สถานบริการสุขภาพ เช่น เภสัชกรโรงพยาบาล เภสัชกรประจำร้านยา เภสัชกรชุมชน เภสัชกร

การตลาด เจ้าหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค หรือรับราชการในกระทรวงทางด้านอาหารและยา และ
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ฯลฯ ซึ่งปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยที่จัดการเรียน
การสอนทางเภสัชศาสตร์จำนวน 15 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยนเรศวร วิทยาเขต
สารสนเทศพะเยา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยรังสิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และ
มหาวิทยาลัยพายัพ

หลักสูตรการเรียนเภสัชศาสตร์

หลักสูตรมาตรฐานที่ใช้เรียนในคณะเภสัชศาสตร์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีดังนี้
(<http://learners.in.th/blog /pharmacy-yeem>)

1. เภสัชภัณฑ์ (Pharmaceutics)

เภสัชภัณฑ์ (Pharmaceutics) คือสาขาหนึ่งของวิชาเภสัชกรรมที่เกี่ยวข้องกับ
กระบวนการรับรองตัวยาใหม่ๆ (new chemical entity-NCE) ให้เป็นเวชภัณฑ์ที่สามารถ
นำไปใช้รักษาคนไข้ในชุมชนได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่มีหน้าที่รับรองยา
ใหม่เหล่านี้คือคณะกรรมการอาหารและยา โดยที่มีสาขาของวิชาเภสัชภัณฑ์ คือ

1.1 สาขาเภสัชจลนศาสตร์ (Pharmacokinetics) เป็นการศึกษาช่วงเวลาของ
สารประกอบ และส่วนที่ละลายตัวของมันอยู่ในร่างกายหรือระบบของสิ่งมีชีวิต ในทางปฏิบัติ
สารประกอบดังกล่าวอาจเป็นยา สารอาหาร เมตาโบไลต์ ฮอร์โมน สารพิษ ฯลฯ

1.2 สาขาเภสัชพลศาสตร์ (Pharmacodynamics) เป็นการศึกษาผลทางชีวเคมีและ
สรีรวิทยาของยา กลไกการออกฤทธิ์ของยา และความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นและผลของ
ยา เป็นการศึกษาว่ายาามีผลต่อร่างกายอย่างไรบ้าง ซึ่งตรงข้ามกับเภสัชจลนศาสตร์ ที่ศึกษาผล
ของร่างกายที่มีต่อยา

1.3 ฟาร์มาโคยีนอมิกส์ (Pharmacogenomics) คือสาขาหนึ่งของวิชาเภสัชภัณฑ์ที่
เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของความแตกต่างทางพันธุกรรมซึ่งมีผลต่อการตอบสนองของยาในคนไข้
โดยความสัมพันธ์การแสดงออกของยีน (gene expression) หรือ ซิงเกิล-นิวคลีโอไทด์ พอลิมอร์
ฟิซึม (single-nucleotide polymorphism) กับผลของยาหรือพิษของยา จากความรู้ทางฟาร์มา
โคยีนอมิกส์เช่นนี้เราคาดหวังกันว่าจะสามารถพัฒนาการให้ยาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดโดยให้ยา
ที่เหมาะสมกับรูปแบบยีน (genotype) ของคนไข้เพื่อให้ได้ผลของยา (efficacy) สูงสุด และ
ผลข้างเคียง (adverse effect) ของยาน้อยที่สุด ซึ่งจะเป็นการเปิดศักราชใหม่ของ การจ่ายยา
เฉพาะบุคคล (personalised medicine) ฟาร์มาโคยีนอมิกส์ คือ การใช้ข้อมูลจีโนม (genome)
ทั้งหมดในฟาร์มาโคยีนติกส์ (pharmacogenetics) เพื่อตรวจสอบยีนหนึ่งเดียวที่มีผลต่อยา

1.4 เกสัชกรรมกายภาพ (Physical pharmacy)

1.5 ตำรับยา (Pharmaceutical Formulation)

2. เคมีเภสัช (Pharmaceutical chemistry) หรือเคมีของยา เป็นการผสมผสานกันของศาสตร์หลายสาขา โดยเฉพาะเคมี (Chemistry) และเภสัชกรรม (Pharmacy) เพื่อการออกแบบยา (Drug) และเภสัชภัณฑ์ (Pharmaceutical) เคมีเวชภัณฑ์จะเกี่ยวข้องกับการหาเอกลักษณ์ (Identification) การสังเคราะห์ (Synthesis) และการพัฒนา (Development) สารเคมีตัวใหม่ (New Chemical Entity) ที่เหมาะกับการรักษาโรค รวมถึงการศึกษายาที่มีอยู่เดิมในส่วนของคุณสมบัติทางชีววิทยาและความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณและโครงสร้าง (Quantitative Structure-Activity Relationship-QSAR) ของมันด้วย

3. เภสัชวิทยา (Pharmacology) มาจากภาษากรีก pharmacon แปลว่ายา และ logos แปลว่าวิทยาศาสตร์) คือการศึกษาว่าสารเคมีมีปฏิกิริยากับสิ่งมีชีวิตอย่างไร ถ้าสารเหล่านี้มีคุณสมบัติเป็นยา จะถูกจัดให้เป็นเภสัชภัณฑ์ เภสัชวิทยามีเนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบของยา คุณสมบัติของยา ปฏิกิริยา พิษวิทยา และผลที่ต้องใช้รักษาโรค

4. จุลชีววิทยา (Microbiology) คือการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตซึ่งมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า ซึ่งเรียกว่าจุลินทรีย์ ได้แก่ แบคทีเรีย อาร์เคีย ไวรัส เชื้อรา และ ยีสต์

5. เคมี (Chemistry) คือศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับสสาร ความสามารถของสสาร การแปรรูปของสสาร และการปฏิสัมพันธ์กับพลังงานและสสารด้วยกันเอง เนื่องจากความหลากหลายของสสาร ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของอะตอม นักเคมีจึงมักศึกษาโครงสร้างคุณสมบัติ และการจัดเรียงอะตอมเพื่อรวมตัวกันเป็นโมเลกุล เช่น แก๊ส โลหะ หรือผลึกคริสตัล เคมีปัจจุบันได้ระบุว่าโครงสร้างของสสารในระดับอะตอมนั้นเป็นตัวกำหนดธรรมชาติของสสารทุกชนิด

6. ชีวเคมี (Biochemistry) เป็นวิชาที่ศึกษาสารเคมีที่มีในสิ่งมีชีวิต หรือที่เรียกว่าชีวโมเลกุล (Biomolecules) และกระบวนการเคมีในสิ่งมีชีวิต ตลอดจนการควบคุมในระดับต่าง ๆ อย่างเช่นที่เกี่ยวกับการแปรรูปสารอาหารไปเป็นพลังงาน, การสร้างและเปลี่ยนแปลงสารชีวโมเลกุลภายในเซลล์ที่เรียกว่า กระบวนการ เมตาโบลิซึม การทำงานของเอนไซม์และโคเอนไซม์, ระบบของพลังงานในสิ่งมีชีวิต, การสลายและการสังเคราะห์สารชีวโมเลกุลต่าง ๆ

7. เภสัชพฤกษศาสตร์ (Pharmaceutical Botany) เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับ สันฐานวิทยาของพืช และ สารประกอบทุติยภูมิ ซึ่งเป็นวิชาที่มีความสำคัญสำหรับนำไปจัดประเภทหรือแยกพืชสมุนไพรที่เราต้องการได้ การดูลักษณะที่สำคัญของพืช ในแต่ละวงศ์ เพื่อที่จะได้เห็นถึงเอกลักษณ์สำคัญของพืชวงศ์นั้นๆ บางลักษณะจะต้องทำการผ่าหรือ ใช้กล้องส่องจึงจะเห็นชัดเจน

8. เภสัชวินิจฉัย (Pharmacognosy มาจากภาษากรีกว่า pharmakon แปลว่า "ยา" ผสมกับคำว่า gnosis แปลว่า ความรู้) คือการศึกษาผลิตภัณฑ์ยาในขณะที่มันยังเป็นวัตถุดิบหรือยังไม่ได้เตรียม เภสัชวินิจฉัยประกอบด้วยการตรวจวินิจฉัยตัวยา สารประกอบทางยา ตัวยา

มุ่งหวังและสารประกอบยาจากแหล่งธรรมชาติ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับสมบัติทางฟิสิกส์(physical properties) สมบัติทางฟิสิกส์ (chemical properties) สมบัติทางเคมี(chemical properties), สมบัติทางชีวเคมี(biochemical properties) และสมบัติทางชีววิทยา (biological properties) ปัจจุบันเภสัชวินิจจัยเป็นสาขาหนึ่งของวิชาเคมีแต่มันมีประวัติและรากฐานจากวิชาเภสัชกรรม (pharmacy) ดังนั้นจึงมีสาขาวิชานี้เปิดเรียน สอน และวิจัยกันในโรงเรียนเภสัชศาสตร์เท่านั้น

9. เภสัชอุตสาหกรรม (Industrial Pharmacy) เป็นสาขาหนึ่งของวิชาเภสัชกรรมเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตยาครั้งละปริมาณมากๆ ซึ่งจะแตกต่างจากการปรุงยาในร้านขายยาสมัยก่อนที่ปรุงยาเฉพาะคนไข้แต่ละคน ในอุตสาหกรรมยาจะผลิตยาออกมาหลายรูปแบบขนาดยา (Dosage Forms) เช่น ยาน้ำ (Mixtures) ยาเม็ด (Tablets) ยาแคปซูล (Capsules) ยาฉีด (Injections)

10. สรีรวิทยา (Physiology) เป็นสาขาวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับการทำงานของระบบต่างๆในสิ่งมีชีวิต ทั้งในด้านกลศาสตร์ ด้านกายภาพ และด้านชีวเคมี โดยที่แบ่งออกเป็นสรีรวิทยาของพืชและสรีรวิทยาของสัตว์ แต่สรีรวิทยาทุกสาขามีหลักการร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นเป็นการศึกษสิ่งมีชีวิตชนิดใด เช่น การศึกษาสรีรวิทยาของเซลล์ยีสต์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาเซลล์ของมนุษย์ได้ ในขณะที่สรีรวิทยาของสัตว์นั้นหมายรวมถึงเครื่องมือและวิธีการศึกษาสรีรวิทยาของมนุษย์ซึ่งนำมาใช้ศึกษาในสัตว์ด้วย สาขาสรีรวิทยาของพืชก็สามารถใช้วิธีการศึกษาเช่นเดียวกับสัตว์และมนุษย์ด้วยเช่นกัน

11. กายวิภาคศาสตร์ (Anatomy) เป็นสาขาหนึ่งของวิชาชีววิทยาที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและระบบการทำงานของสิ่งมีชีวิต และสามารถแบ่งเป็นสาขาย่อยได้แก่ กายวิภาคศาสตร์สัตว์ (zootomy) และกายวิภาคศาสตร์พืช (phytonomy)

12. อาหารเคมี (Foods Science) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารใหม่ การออกแบบกระบวนการผลิต ผลิตภัณฑ์อาหารใหม่ การเลือกบรรจุภัณฑ์ การศึกษาอายุการเก็บรักษาของอาหาร การประเมินผลความนิยมของผู้บริโภค ตลอดจนการตรวจสอบทางเคมีและจุลชีววิทยา

13. เภสัชกรรม (Pharmacy) เป็นวิชาชีพปรุงยาและจ่ายยา (medication) ปัจจุบันมีความหมายรวมถึงการดูแลผู้ป่วย (patient care) ซึ่งประกอบด้วย การปฏิบัติการทางคลินิก (clinical practice) ประเมินและทบทวนการใช้ยา (medication review) ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ยา (drug information)

14. กฎหมายยา (Pharmacy law) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ กฎกระทรวงระเบียบข้อบังคับ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม การคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภคด้านยา และสาธารณสุข

15. เภสัชจลนศาสตร์ (Pharmacokinetics) คือสาขาหนึ่งของวิชาเภสัชวิทยา ที่ว่าด้วยการศึกษาช่วงเวลาของสารประกอบ และส่วนที่ละลายตัวของมันอยู่ในร่างกายหรือระบบของ

สิ่งมีชีวิต ในทางปฏิบัติสารประกอบดังกล่าวอาจเป็นยา สารอาหาร เมตาโบไลต์ ฮอร์โมน สารพิษ ฯลฯ ในขณะที่เภสัชพลศาสตร์เป็นการศึกษาว่ายามีผลอะไรต่อร่างกาย ฟาร์มาโคไคเนติกส์กลับเป็นการสำรวจว่าร่างกายมีผลอะไรต่อยาบ้าง เภสัชจลนศาสตร์ โดยกว้าง ๆ สามารถแบ่งเป็น 2 หัวข้อได้ดังนี้ คือ การดูดซึม (Absorption) และการคงอยู่ของยาในร่างกาย การคงอยู่ของยาในร่างกายแบ่งออกได้เป็นอีก 3 ขั้นตอนคือ การกระจายตัวของยา (Distribution) เมแทบอลิซึม (Metabolism) การกำจัดออกจากร่างกาย (Elimination or Excretion) ดังนั้นกระบวนการทั้งหมดของเภสัชจลนศาสตร์จึงมีอยู่ 4 ขั้นตอนและมีตัวย่อเพื่อให้จำง่ายคือ ดกผข หรือ ADME ในปัจจุบันมีขั้นตอนเพิ่มขึ้นมาอีกขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งในทางเภสัชจลนศาสตร์ถือว่าเป็นขั้นตอนสำคัญเช่นกันคือ Liberation หรือการแตกตัวของยา

16. ไตวิทยา (Nephrology)

17. ตับวิทยา (Hepatology)

18. ปฏิบัติการเภสัชกรรม (Pharmacy practice) ประกอบด้วยการศึกษาด้านปฏิบัติการระหว่างยา, การติดตามผลการใช้ยา (medicine monitoring) การบริหารการใช้ยา (medication management)

นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการใช้ยาแก่ประชาชนทั่วไป ประเทศต่าง ๆ จึงได้กำหนดบุคคลที่จะมาเป็นเภสัชกรจะต้องถูกฝึกอบรมมาอย่างถูกต้องและพอเพียงโดยการจดทะเบียน ซึ่งผู้ที่ได้รับการจดทะเบียนจะต้องมีคุณสมบัติและผ่านการสอบ คือ ผู้ที่ผ่านการศึกษาระดับเภสัชศาสตร์ และต้องการจะได้รับการจดทะเบียนเป็นเภสัชกร ต้องผ่านการสอบรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม จากสภาเภสัชกรรม

การจัดการศึกษาเภสัชศาสตร์ในมิติใหม่

คณะเภสัชศาสตร์ ทุกสถาบันในประเทศไทย โดยศูนย์ประสานงานการศึกษาระดับเภสัชศาสตร์แห่งประเทศไทย (ศ.ศ.ภ.ท.) มีความมุ่งมั่นในการผลิตและพัฒนาบัณฑิตเภสัชศาสตร์ ให้มีจริยธรรมนำความรู้ จึงกำหนดทิศทาง นโยบาย เป้าหมาย และแนวปฏิบัติตามหลักปรัชญาแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม เพื่อร่วมกันสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีมีสุขของชาวไทยและมวลมนุษยชาติไว้ดังนี้ (http://www.pharm.chula.ac.th/ethic/sub_content/7to1.htm)

ข้อ 1 ปรัชญาแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม

เภสัชกรจักยึดถือประโยชน์สูงสุดต่อสุขภาพองค์กรรวม และสวัสดิภาพการใช้ยา การใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพของผู้ป่วยและสาธารณชนเป็นสำคัญ โดยจะบริหารจัดการระบบยา ระบบสุขภาพ อย่างถึงพร้อมด้วยความรู้ ความสามารถ และจริยธรรมแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม

ข้อ 2 คุณสมบัติของบัณฑิตเภสัชศาสตร์ที่พึงประสงค์

เพื่อดำรงไว้ซึ่งปรัชญาแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม บัณฑิตผู้เป็นเภสัชกรจักต้องมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. มีร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม
2. มีคุณธรรม จรรยาบรรณ และเจตคติที่ดี ดังนี้
 - 2.1 มีจิตใจที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ป่วยและสาธารณสุขชนเป็นที่ตั้ง
 - 2.2 มีเจตคติที่ดีต่อการให้บริการเภสัชกรรมและการคุ้มครองผู้บริโภคแก่ประชาชน
 - 2.3 เป็นผู้อุทิศตนในการประกอบวิชาชีพอย่างเหมาะสม
3. มีคุณลักษณะพื้นฐานแห่งความเป็นมนุษย์ต่อการสร้างสรรค์ชุมชนและสังคม ดังนี้
 - 3.1 มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารและสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย ประชาชน ผู้ร่วมงาน และบุคลากรสาธารณสุขอื่นๆ
 - 3.2 มีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีงามและมีความสุข
 - 3.3 มีความคิดเชิงระบบ สามารถรวบรวม ติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินผลข้อมูลต่างๆ ในระบบยา ระบบสุขภาพ และระบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีวิจรรณญาณ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
 - 3.4 มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
4. มีความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพ ดังนี้
 - 4.1 มีความรู้ทักษะที่ดี และมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ในองค์ความรู้ทางด้าน ผู้ป่วย เกษัชภัณฑ์ และสังคม ได้อย่างเหมาะสม
 - 4.2 มีความสามารถปฏิบัติงานวิชาชีพ พัฒนาระบบยา ระบบและสุขภาพด้วยความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบที่ดี
 - 4.3 มีความรู้และเจตคติที่ดีต่อการส่งเสริมและสานต่อภูมิปัญญาไทย โดยสรุปแล้วบัณฑิตเภสัชศาสตร์ (PHARMACIST) ควรเปรียบพร้อมด้วยองค์ประกอบ ดังนี้
 - P - People ยึดถือประโยชน์ของผู้ป่วยและสาธารณสุขชนเป็นหลัก
 - H - Health มีสุขภาพกาย ใจ สังคม จิตวิญญาณที่ดี
 - A - Assurance มีการประกันคุณภาพ
 - R - Reliability เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจ
 - M - Moral มีคุณธรรม จรรยาบรรณ และเจตคติที่ดี
 - A - Administration มีการบริหารจัดการระบบยาและระบบสุขภาพที่ดี
 - C - Care ให้บริการดูแลผู้ป่วยด้วยความเมตตา
 - I - Information มีความรอบรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร
 - S - Safety คุ้มครองสวัสดิภาพความปลอดภัยด้านยาและสุขภาพของผู้บริโภค
 - T - Technology ประเมินและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

ข้อ 3 สภาพปัญหาจริยธรรมของเภสัชกร

ขณะนี้พบว่า ปัญหาด้านจริยธรรมของเภสัชกรในเชิงประจักษ์กำลังเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยประเมินจากข่าวที่ปรากฏในสื่อมวลชน ข้อมูลการกล่าวโทษต่อสภาเภสัชกรรม ความเห็นจากเภสัชกร บุคลากรจากวิชาชีพด้านสุขภาพอื่นๆ และตัวแทนภาคประชาชน รวมทั้งพบว่า หลักสูตรเภสัชศาสตร์บัณฑิตจัดให้มีการเรียนการสอน เรื่อง "จริยธรรมวิชาชีพ" (ปี 2541) จำนวน 5 - 16 ชั่วโมง เทียบเท่ากับ 0.42 - 1.33 หน่วยกิต หรือร้อยละ 0.22-0.71 ของหลักสูตร คณะอนุกรรมการจรรยาบรรณ สภาเภสัชกรรม ชุดที่ 1 ได้รวบรวมข้อมูลการกล่าวโทษ/กล่าวหา ด้านจรรยาบรรณของเภสัชกร พบว่า มีการกล่าวหาและกล่าวโทษผู้ประกอบการวิชาชีพเภสัชกรรม จำนวน 59 คน (สิ้นสุด ณ วันที่ 7 มีนาคม 2545) โดยประกอบด้วย ผู้สำเร็จการศึกษาจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 21 คน (ร้อยละ 35.6) มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 11 คน (ร้อยละ 18.6) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 17.0) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 10.2) มหาวิทยาลัยภาคเอกชน จำนวน 6 คน (ร้อยละ 10.2) มหาวิทยาลัยในต่างประเทศ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 6.8) และมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 1 คน (ร้อยละ 1.7) สำหรับกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นสูงสุด ได้แก่ การกระทำผิดโดยการครอบครอง มีไว้เพื่อขาย และขายซึ่งวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ประเภท 2 ประเภท 3 และประเภท 4 โดยไม่ได้รับอนุญาต ส่วนกรณีปัญหาอื่นๆ ได้แก่ การโฆษณา การโฆษณาแอบแฝงของผู้ประกอบการวิชาชีพ การรับรองผลิตภัณฑ์ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ การขายยาตามใบสั่งพระภิกษุ การขายยาเพิกถอนทะเบียน การขายยาปลอม การแอบอ้างเป็นแพทย์ การปฏิบัติตัวไม่เหมาะสมกับผู้ร่วมงาน และการไม่ทำหน้าที่ในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพเภสัชกรรมในสถานพยาบาลหรือร้านยา

ข้อ 4 ทิศทาง

มุ่งเสริมสร้างจริยธรรมแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม โดยเน้นนโยบายการพัฒนา ครู ศิษย์ กระบวนการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร กิจกรรมเสริม วัฒนธรรมองค์กร และองค์ประกอบแวดล้อมอื่นๆ

ข้อ 5 นโยบาย

1. พัฒนาครูให้เป็นครูดีมีจริยธรรมและมีทักษะด้านการเรียนการสอนจริยธรรม
2. พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อ และการประเมินผลด้านจริยธรรมที่เป็นรูปธรรม
3. สนับสนุนให้ศิษย์และองค์กรนิสิตนักศึกษาจัดทำกิจกรรมพัฒนาตนเองและเสริมสร้างจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง
4. กำหนดให้มีรายวิชาจริยธรรมและการสอดแทรกจริยธรรมในประมวลการเรียนการสอนทุกรายวิชา

5. สร้างหลักประกันในการนำจริยธรรมแห่งวิชาชีพเภสัชกรรมไปสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของระบบประกันคุณภาพการศึกษาเภสัชศาสตร์

6. ส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู ศิษย์ และบุคลากรในองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนาจริยธรรม และการดำเนินชีวิตที่ดีงาม

ข้อ 6 เป้าหมายและแนวปฏิบัติ

นโยบายของจริยธรรมแห่งวิชาชีพเภสัชกรรมและการนำไปสู่การปฏิบัติ มีเป้าหมายและแนวปฏิบัติ ดังนี้

นโยบายที่ 1 พัฒนาครูให้เป็นครูดีมีจริยธรรมและมีทักษะด้านการเรียนการสอน จริยธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างครูดีมีจริยธรรม สร้างครูให้มีทักษะด้านการเรียนการสอน จริยธรรม สำหรับแนวปฏิบัติมีการจัดทำจรรยาบรรณครูเภสัชศาสตร์ ให้มีระบบส่งเสริม จริยธรรมของครู โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบประกันคุณภาพ ยกย่องและประชาสัมพันธ์ให้ รู้จัก ครูดีมีจริยธรรม ทั้งในสถาบันการศึกษาและแหล่งฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ จัดกิจกรรมพัฒนา จริยธรรมควบคู่กับกิจกรรมการพัฒนาศิษย์ ฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียน การสอนจริยธรรมแก่ครู และสร้างเครือข่ายครูผู้สอนจริยธรรม

นโยบายที่ 2 พัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน สื่อ และการประเมินผลด้าน จริยธรรมที่เป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมายให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ผลิต สื่อ และประเมินผลด้านจริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ศิษย์สามารถเรียนรู้จริยธรรมอย่างเป็น รูปธรรมและเกิดจิตสำนึกในการนำไปปฏิบัติและดำเนินชีวิตเป็นปกติได้ สำหรับแนวปฏิบัติ นั้น ให้แต่ละมหาวิทยาลัยร่วมกันจัดประชุมสัมมนา อบรม แลกเปลี่ยนกระบวนการวิธีการจัดการ เรียนการสอน การประเมินผลทางจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพปีละ ครั้ง สร้างเครือข่ายรวบรวมข้อมูล สื่อ วิธีการจัดการเรียนการสอน และข่าวสารในเรื่อง จริยธรรม ส่งเสริมให้ทำการวิจัยเรื่องการเรียนการสอนและการประเมินผลเรื่องจริยธรรมในทาง เภสัชศาสตร์ จัดทำคู่มือและสื่อการเรียนรู้ทางด้านจริยธรรม ตลอดจนจัดให้มีการสอดแทรกและ ประเมินผลด้านจริยธรรมอย่างเป็นระบบในทุกสายวิชา

นโยบายที่ 3 สนับสนุนให้ศิษย์และองค์กรนิสิตนักศึกษาจัดทำกิจกรรมพัฒนาตนและ เสริมสร้างจริยธรรม อย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมาย คือให้ศิษย์ตระหนักถึงปัญหาสังคมที่ เกี่ยวเนื่องกับการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ส่งเสริมความคิดริเริ่มของศิษย์ที่เกี่ยวกับกิจกรรม การพัฒนาด้านจริยธรรม และมีแนวปฏิบัติคือ สนับสนุนให้ศิษย์ริเริ่ม เข้าร่วม กิจกรรมพัฒนาตน พัฒนาสังคม อย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง สนับสนุนการจัดตั้ง กลุ่ม/ชมรมนิสิต นักศึกษา ด้านจริยธรรม

นโยบายที่ 4 กำหนดให้มีรายวิชาจริยธรรม และการสอดแทรกจริยธรรมในประมวล การเรียนการสอนทุกสายวิชา โดยมีเป้าหมายคือ เพื่อให้มีการเรียนการสอนวิชาจริยธรรมใน หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง มีหน่วยกิตเกี่ยวกับวิชาจริยธรรม 1-5 หน่วยกิต มีกรณีศึกษาด้าน

จริยธรรมสอดแทรกในเนื้อหารายวิชาโดยระบุอย่างชัดเจน เช่น ระบุในประมวลการสอน และมีแนวปฏิบัติคือ เสนอปรับปรุงหลักสูตรโดยเพิ่มรายวิชาจริยธรรม เช่น กำหนดให้มีรายวิชาปฏิบัติการด้านจริยธรรมในชั้นปีที่ 3 จำนวน 1 หน่วยกิต เป็นต้น ในการจัดการเรียนการสอนทุกวิชาให้วิชามีหัวข้อจริยธรรมในประมวลการสอน หรือ ให้สอดแทรกกรณีศึกษาทางจริยธรรมตามความเหมาะสม ปรับปรุงเนื้อหาด้านคุณธรรม จรรยาบรรณให้มีสัดส่วนอย่างน้อยร้อยละ 5 ของแต่ละวิชาของคณะเภสัชศาสตร์ และ ร่วมกันจัดทำกรณีศึกษาจริยธรรมและกำหนดวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยกลุ่มคณาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา เพื่อสร้างความต่อเนื่อง เป็นองค์รวมและไม่ซ้ำซ้อน

นโยบายที่ 5 สร้างหลักประกันในการนำจริยธรรมแห่งวิชาชีพเภสัชกรรมไปสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดเป็นส่วนหนึ่งของระบบประกันคุณภาพการศึกษาเภสัชศาสตร์ มีเป้าหมายคือ กำหนดให้จริยธรรมแห่งวิชาชีพเภสัชกรรมเป็นส่วนหนึ่งของระบบประกันคุณภาพการศึกษาเภสัชศาสตร์ โดยอย่างน้อยต้องปรากฏในองค์ประกอบด้านการจัดการเรียนการสอน มีเกณฑ์ด้านจริยธรรมในการคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษา และในการสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรเภสัชศาสตร์บัณฑิต มีเกณฑ์ด้านจริยธรรมในการคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นครูในคณะเภสัชศาสตร์ และมีแนวปฏิบัติคือ เสนอให้คณะกรรมการประกันคุณภาพของแต่ละคณะฯ บรรจุเรื่องจริยธรรมในองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา และการบริหารงานของคณะ

นโยบายที่ 6 ส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู ศิษย์ และบุคลากรในองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนาจริยธรรม และการดำเนินชีวิตที่ดีงาม โดยมีเป้าหมายคือ สร้างกฎ กติกา มารยาท ในการทำงานและปฏิสัมพันธ์ภายในองค์กร โดยยึดหลักคุณธรรม และมีแนวปฏิบัติ คือ ให้ศิษย์ร่วมกันกำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการศึกษา และปฏิญาณตนต่อที่ประชุมโดยมีคณบดีและคณาจารย์เป็นสักขีพยานเป็นประจำทุกปี ให้แต่ละคณะจัดประชุมคณาจารย์และบุคลากรเพื่อร่วมกันกำหนดกฎเกณฑ์ในการทำงาน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ก่อนจะเริ่มภารกิจการทำงาน เช่น ก่อนเรียน ก่อนทำงาน ควรมีการกำหนดจิตเป็นสมาธิอย่างน้อย 1 นาที การพิจารณาความดีความชอบควรมีการประเมินด้านจริยธรรมประกอบด้วย จัดให้มีสัปดาห์ส่งเสริมจริยธรรมแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม

การศึกษาเภสัชศาสตร์กับความเป็นมนุษย์

มนุษย์ เป็นสิ่งมีชีวิตที่เกิดจากธรรมชาติ มีปัจจัยพื้นฐานที่แตกต่างจากวัตถุ รวมถึงความแตกต่างของมนุษย์ในแต่ละบุคคล และสามารถที่จะควบคุมการกระทำของตนเองได้ โดยที่การกระทำของมนุษย์มีผลมาจากการอบรมเลี้ยงดู ค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม หรืออาจจะเป็นเพราะลักษณะนิสัยที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรมก็ได้ ซึ่งความรู้ที่เกิดขึ้นจากมนุษย์นั้นมาจากการประสบการณ์ตรง หรือความรู้เชิงประจักษ์ ความรู้จากการอบรมสั่งสอน และความรู้ที่เป็นบทนิยาม

การศึกษาเภสัชศาสตร์ เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นจากทั้งสามแบบ อันได้แก่ ความรู้จากประสบการณ์ตรง อันได้แก่ การฝึกปฏิบัติจริงในห้องปฏิบัติการ ตลอดจนฝึกปฏิบัติจริงในแหล่งวิชาชีพ ความรู้จากการอบรมสั่งสอน ได้แก่ ความรู้ที่จากอาจารย์ผู้สอนถ่ายทอดให้ทั้งในรูปแบบทฤษฎีและปฏิบัติ และความรู้ที่เป็นบทนิยาม ได้แก่ ความรู้ที่เป็นทฤษฎีตายตัว เช่น สูตร หรือกระบวนการปฏิบัติการต่าง ๆ ทางเภสัชศาสตร์ เป็นต้น

ดังนั้น การศึกษาเภสัชศาสตร์กับความเป็นมนุษย์ จึงเกี่ยวข้องกันโดยธรรมชาติในด้านความรู้ที่ได้รับที่เกิดจากประสบการณ์ตรง การอบรมสั่งสอน และจากบทนิยามต่าง ๆ โดยที่ จะต้องสามารถควบคุมความรู้ที่ตนเองได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในรูปของคุณธรรมและจริยธรรม เนื่องจากการศึกษาเภสัชศาสตร์ มีความข้องเกี่ยวกับการปรุงผสม ผลิตและจ่ายยา รวมทั้งการเลือกสรรคุณภาพของยา เวชภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความสามารถที่จะให้บริการด้านสุขภาพด้วยความเข้าใจ ในเรื่องของยาและผลที่เกิดหลังจากการใช้ยา เพื่อให้การบำบัดรักษาให้เกิดผลดีแก่มนุษย์มากที่สุด

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะเภสัชศาสตร์จัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต (ภ.บ.) ซึ่งเป็นหลักสูตร 5 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 โดยหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิตในระยะต้นมีลักษณะกึ่งเฉพาะทาง ต่อมาในปีการศึกษา 2547 คณะได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต 5 ปี โดยปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับแนวโน้มของวิชาชีพ วิทยาการสมัยใหม่ และสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานความรู้ของสภาเภสัชกรรมยิ่งขึ้น โดยจัดเนื้อหาหลักสูตรให้มียึดความรู้ด้านผลิตภัณฑ์/เภสัชภัณฑ์ (Product-oriented) ในขณะเดียวกันในปี 2547 คณะได้รับอนุมัติให้เปิดสอนหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต (บริหารทางเภสัชกรรม) 6 ปี ซึ่งเน้นความรู้ด้านคลินิก คือคนไข้และโรค (Patient-oriented) และได้รับโอนนิสิตชั้นปีที่ 4 เข้าเรียนในหลักสูตรดังกล่าวตั้งแต่ภาคปลายของปีการศึกษา 2547 โดยการจัดการเรียนทั้งสองหลักสูตรในลักษณะคู่ขนาน โดยมีโครงสร้างหลักสูตรที่เหมือนกันในช่วงชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ภาคต้น

จากนั้นนิสิตสามารถเลือกเข้าศึกษาในหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต 5 ปี (สาขาเทคโนโลยีทางเภสัชกรรม-การวิจัยพัฒนายา หรือสาขาเภสัชกรรมสังคม) หรือโอนเข้าสู่หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต (บริหารทางเภสัชกรรม) 6 ปี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของนิสิต และคุณสมบัติเฉพาะตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยก่อนที่นิสิตจะแสดงความจำนงต่อฝ่ายวิชาการนั้น คณะมีการจัดการสัมมนาเลือกสาขาวิชาชีพเป็นประจำทุกปี เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตรและทางเลือกในการประกอบวิชาชีพหลังสำเร็จการศึกษา โดยเชิญวิทยากรประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก และผู้แทนคณาจารย์ของคณะ เพื่อให้

นิสิตทราบข้อมูลที่จำเป็นต่างๆสำหรับประกอบการตัดสินใจเลือกสาขาที่เรียน โดยมีจำนวนรายวิชาที่เปิดสอนตามหลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต (ภ.บ.) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนรายวิชาจำแนกตามสาขา/กลุ่มวิชา ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ข้อมูล : ปีการศึกษา 2552)

สาขา/กลุ่มวิชา	จำนวนรายวิชา
เทคโนโลยีเภสัชกรรม	14
เภสัชเคมีและเภสัชเวท	17
เภสัชกรรมคลินิกและเภสัชกรรมสังคม	27
ชีวเภสัชศาสตร์	8
วิชากลางคณะเภสัชศาสตร์	2
รวม	68

สำหรับระดับบัณฑิตศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ร่วมกับคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาโท คือหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.) สาขาการจัดการองค์กรเภสัชกรรม (Pharmacy Organization Management) ตั้งแต่ภาคปลายปีการศึกษา 2548 เป็นต้นมา

การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การให้บริการโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วย 3 งานหลัก ได้แก่ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านกิจการนิสิต และงานด้านการบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ (คณะเภสัชศาสตร์, 2548)

1. งานด้านการเรียนการสอน

คณะเภสัชศาสตร์ให้ความสำคัญกับงานด้านการเรียนการสอนเป็นหลัก และเป็นองค์ประกอบสำคัญในด้านคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะครอบคลุมหลักสูตร อาจารย์ กระบวนการเรียนการสอนรายวิชา นิสิต การวัดและประเมินผล ปัจจัยเกื้อหนุนด้านการเรียนการสอน งานวิจัย การบริการทางวิชาการ ตลอดจนการบำรุงศิลปวัฒนธรรม

1.1 หลักสูตร จะต้อง มีหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา มีการปรับปรุงอยู่เสมอ โดยต้องประเมินหลักสูตรก่อนการปรับปรุง และต้องมีการกำหนดเนื้อหาของแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับหลักสูตร มีการกำหนดหัวข้อที่เชื่อมโยงกัน มี

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน ตลอดจนเนื้อหาในบางบทของรายวิชาในหลักสูตรเป็นเนื้อหาที่นำเอาผลของการวิจัยเข้ามาประกอบในการเรียนการสอน

1.2 อาจารย์

1.2.1 การจัดทำคำอธิบายลักษณะงานและภาระงาน จะต้องมีการจัดทำคำอธิบายลักษณะงาน (Job Description) ของอาจารย์ให้ชัดเจน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร และกำหนดภาระงานที่ชัดเจนตามระเบียบและเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยคณะจะกำหนดให้การทำงานของอาจารย์เป็น 2 ด้านใหญ่ คือ ในลักษณะเมทริกซ์ (Matrix) คือ การทำงานในหน้าที่ด้านวิชาการในสาขาวิชาที่สังกัด และการทำงานในลักษณะกิจกรรมอื่น ๆ ของคณะ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายวิจัย ฝ่ายพัฒนาศักยภาพ นิสิต และคณะทำงานเฉพาะกิจ

1.2.2 การกำหนดคุณสมบัติและจริยธรรมของอาจารย์ จะต้องกำหนดวุฒิของอาจารย์ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา และหากไม่เป็นไปตามนั้น จะต้องมีความพร้อมที่ชัดเจน มีการกำหนดสัดส่วนอาจารย์ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก, โท, ตรี ตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย และหากไม่เป็นไปตามนั้น จะต้องมีความพร้อมที่ชัดเจนเช่นกัน นอกจากนี้ อาจารย์ต้องได้รับการอบรมด้านวิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักสูตร

1.2.3 ระบบจัดสรรและคัดเลือกอาจารย์ จะต้องมีการดำเนินการอย่างมีคุณภาพ โปร่งใสและเป็นธรรม

1.2.4 การกำหนดอัตราส่วนจำนวนนิสิตต่ออาจารย์ จะต้องมีการรายงานออกมาเป็นตัวเลข โดยยึดตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.2.5 การพัฒนาอาจารย์ มีการกำหนดแผนการศึกษาต่อของอาจารย์ในคณะฯ และส่งเสริมให้คณาจารย์เข้าร่วมการอบรมทางวิชาการหรือทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

1.2.6 การกำหนดตำแหน่งทางด้านวิชาการ จะต้องกำหนดให้ใช้เกณฑ์ในการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และกำหนดภาระงานของตำแหน่งทางวิชาการตามเกณฑ์ของคณะเภสัชศาสตร์

1.2.7 การประเมินการสอน จะมีระบบการประเมินการสอนของอาจารย์ทุกคน ในทุกภาคการศึกษา โดยใช้แบบการประเมินของมหาวิทยาลัย

1.3 กระบวนการเรียนการสอนรายวิชา มีการจัดทำแผนการสอน โดยกำหนดให้อาจารย์เตรียมแผนการสอน ซึ่งอย่างน้อยจะต้องมีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กำหนดการในการสอน และหนังสืออ้างอิง มีการจัดทำเอกสารประกอบการสอนหรือคู่มือปฏิบัติการและสื่อการสอน

1.4 การคัดเลือกนิสิต มีกระบวนการคัดเลือกนิสิตภายใต้ระบบความสามารถในการแข่งขัน ผ่านสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาหรือโดยการสอบตรงของมหาวิทยาลัยระบบความเหมาะสม และความสามารถ โดยพิจารณาด้านจิตวิทยาและการสัมภาษณ์

1.5 การวัดและการประเมินผลการเรียน โดยที่คณะกรรมการวัดการเรียนใน 3 ลักษณะ คือ ภาคปฏิบัติ เพื่อสะท้อนทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ภาคทฤษฎี เพื่อสะท้อนความรู้ ความเข้าใจของนิสิต การทำรายงานและ/หรือการนำเสนอเพื่อสะท้อนความคิด และการถ่ายทอดข้อมูล

1.6 ปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน

1.6.1 อาคารสถานที่ การจัดห้องเรียน และห้องปฏิบัติการ จะต้องมีการจัดให้มีห้องเรียนที่เหมาะสมกับจำนวนนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละวิชา มีห้องปฏิบัติการเพียงพอต่อการปฏิบัติการ และมีอุปกรณ์ประกอบห้องปฏิบัติการที่เหมาะสม สอดคล้องกับรายวิชาปฏิบัติการนั้น ๆ

1.6.2 ห้องสมุด โดยจัดให้มีหนังสือในห้องสมุดของมหาวิทยาลัยตามสัดส่วนของงบประมาณที่ได้รับ และจัดให้มีห้องบรรณสารบริการและห้อง Active Learning ประจำคณะ

1.6.3 โสตทัศนอุปกรณ์ และสื่อการสอน จัดให้มีโสตทัศนอุปกรณ์ประกอบในแต่ละห้องเรียนอย่างเพียงพอ และมีระบบการบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า

1.6.4 บุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอน คณะกำหนดให้มีนักวิทยาศาสตร์และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในแต่ละปฏิบัติการอย่างน้อยปฏิบัติการละ 1 คน และกำหนดให้มีฝ่ายผลิตเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอน

1.7 การวิจัย คณะส่งเสริมให้มีอาจารย์มีการทำงานวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ไปใช้ในการเรียนการสอน การบริการชุมชน และพัฒนาศักยภาพบุคลากร

1.8 การบริการทางด้านวิชาการ มีการกำหนดวัตถุประสงค์และแผนงานการบริการทางวิชาการที่ส่งเสริมบทบาทหน้าที่ให้สอดคล้องกับวิชาชีพ เช่น บริการข้อมูลเภสัชสนเทศ (Drug Information Service) เป็นต้น

1.9 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม คณะมีการจัดกิจกรรมที่ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ดั่งงามของไทย เช่น พิธีไหว้ครู การทำบุญในวันสถาปนาของคณะเภสัชศาสตร์ และส่งเสริมให้อาจารย์และเจ้าหน้าที่เข้าร่วมกิจกรรมอื่นที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้น ตลอดจนการกำหนดให้อาจารย์ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตทั้งในด้านการแต่งกายและความประพฤติ

สรุปแล้ว งานด้านการเรียนการสอน หมายถึง หลักสูตร การวัดและประเมินผล ปัจจัยเกื้อหนุนด้านการเรียนการสอน งานวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุศิลปวัฒนธรรม โดยที่ เนื้อหารายวิชาสอดคล้องกับหลักสูตร ได้แก่ การมีการเรียนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการจัดทำรายงาน มีรูปแบบการเรียนการสอนชัดเจนว่าเมื่อใดควรเป็นการเรียนภาคทฤษฎี

เมื่อใดควรเป็นภาคปฏิบัติ และลักษณะใดควรเป็นการจัดทำรายงาน มีอัตราส่วนจำนวนนิสิตต่ออาจารย์เหมาะสม มีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นธรรม มีห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนนิสิต มีห้องปฏิบัติการเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน มีหนังสือเพียงพอต่อความต้องการ มีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์แต่ละห้องเพียงพอ และมีการบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า มีนักวิทยาศาสตร์เพียงพอในการปฏิบัติงานในแต่ละห้องปฏิบัติการ มีการส่งเสริมให้อาจารย์ทำวิจัย มีการบริการทางวิชาการสอดคล้องกับวิชาชีพเกษตรกรรม มีการจัดกิจกรรมที่ทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรมที่ดึงมาอย่างต่อเนื่อง

2. งานด้านกิจการนิสิต

คณะเภสัชศาสตร์กำหนดให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนิสิตทั้งด้านสุขภาพ และบุคลิกภาพ จริยธรรม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และส่งเสริมวิชาการ ปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ความรักความสามัคคีในระหว่างนิสิตภายใน และภายนอกคณะฯ เป็นต้น และมีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาทางด้านวิชาการ อาจารย์ที่ปรึกษาสโมสร และกิจกรรมของนิสิต

2.1 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนิสิต โดยที่คณะเภสัชศาสตร์จัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งให้กับกิจกรรมของนิสิต และจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมเพื่อให้คำแนะนำติดตามและดูแลการทำกิจกรรมของนิสิต โดยที่กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของนิสิต ได้แก่ กิจกรรมกีฬา เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม กิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี เช่น กิจกรรมรับน้องใหม่ของมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมความรักความสามัคคีในระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง กิจกรรมส่งเสริมวิชาการ ได้แก่ การจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับการใช้ยาเผยแพร่ตามโรงพยาบาล และร้านขายยาทั่ว ๆ ไป กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมออกค่ายอาสาสมัครร่วมกับนิสิตสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพหรือนิสิตสาขาอื่น ๆ กิจกรรมออกหน่วยร่วมกับโรงพยาบาล กิจกรรมเยี่ยมและดูแลเด็กกำพร้าหรือผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น กิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมไหว้ครู กิจกรรมทางศาสนา ส่งเสริมให้นิสิตมีความรักและความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาไทย เป็นต้น กิจกรรมส่งเสริมจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เช่น การเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์การเลือกตั้ง เป็นต้น

2.2 ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ คณะฯ จัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ มีหน้าที่ดูแลให้คำแนะนำการเรียนของนิสิต และให้คำแนะนำเบื้องต้นในปัญหาด้านอื่น ๆ ของนิสิตด้วย มีการจัดอบรมวิชาการสำหรับอาจารย์ที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เช่น การอบรมเรื่องจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

2.3 ปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ คณะฯ มีการส่งเสริมให้มีปัจจัยเกื้อหนุนทางกิจกรรมนิสิตในด้านต่าง ๆ เช่น ระบบทุนการศึกษา และระบบกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งจะมีการ

คัดเลือกนิสิตที่สมควรจะได้รับทุนการศึกษา โดยมีคณะกรรมการในการคัดเลือกนิสิตโดยแต่งตั้งจากบุคลากรในคณะฯ

สรุปแล้ว งานด้านกิจการนิสิต หมายถึง กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของนิสิต อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ และปัจจัยเกื้อหนุนอื่น ๆ โดยที่ มีกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี เช่น มีกิจกรรมรับน้องใหม่เพื่อส่งเสริมความรักความสามัคคีในระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง มีกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ เช่น การจัดทำแผนพับเกี่ยวกับการใช้ยาเผยแพร่ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมออกค่ายต่าง ๆ กิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมไหว้ครู มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลให้คำแนะนำการเรียนของนิสิต มีระบบกองทุนการศึกษา โดยมีคณะกรรมการในการคัดเลือกนิสิตซึ่งแต่งตั้งจากบุคลากรภายในคณะ

3. งานด้านการบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ

งานด้านการบริหารจัดการ การเงินและงบประมาณ ควรจะมีการวางระบบการบริหารที่คล่องตัว สามารถตรวจสอบได้ ระบบมีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผนทั้งด้านบุคลากร ทรัพยากร การเงิน เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามภารกิจหลัก เกิดความคล่องตัว และมีการจัดทำแผนประมาณการใช้จ่ายภายในคณะ และทำรายงานประมาณการแหล่งเงิน และอัตราส่วนเงินในและนอกงบประมาณอย่างชัดเจน และเน้นการบริหารอย่างมีส่วนร่วม

3.1 โครงสร้างและระบบการบริหาร คณะฯ ได้นำระบบตามแนวทางที่ดีเข้ามาใช้ในระบบการบริหารงานของสำนักงานคณบดี โดยมีการจัดแบ่งโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน มีการกำหนดขอบข่ายภาระหน้าที่ของการบริหาร และมีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะงาน (Job Description) ของแต่ละงานอย่างชัดเจน

3.2 บุคลากร มีการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรที่ชัดเจน โดยอิงระเบียบของมหาวิทยาลัย มีการจัดการฝึกอบรม และส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถในการทำงาน ตลอดจนมีการจัดให้มีระบบการประเมินผลงานบุคลากรที่ชัดเจนเป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้

3.3 การจัดสรรงบประมาณ ได้แก่ การจัดทำแผนในการจัดสรรงบประมาณประจำปี และจัดทำรายงานการดำเนินงานเมื่อเสร็จสิ้นปีงบประมาณนั้น ๆ มีการติดตามและประเมินผลค่าใช้จ่ายในแต่ละปีงบประมาณ

3.4 การประกันคุณภาพ ได้แก่ การกำหนดพันธกิจ นโยบายที่ชัดเจนและจัดทำคู่มือประกันคุณภาพ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม เพื่อให้บุคลากรยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน มีคณะบุคคลรับผิดชอบที่ชัดเจน มีกลไก และเกณฑ์การตรวจสอบระบบ และมีการตรวจสอบและประเมินภายในและภายนอก

สรุปแล้ว งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ หมายถึง ระบบการทำงาน งานบุคลากร การจัดสรรงบประมาณ การประกันคุณภาพการศึกษา โดยที่ สำนักงานคณบดีมี ระบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการปฏิบัติงานตรงตามขอบเขตภาระงาน มีการสรรหาและ คัดเลือกบุคลากรชัดเจนตามระเบียบของมหาวิทยาลัย มีการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรม เพื่อพัฒนาทักษะ มีการจัดทำแผนงบประมาณประจำปี มีการจัดทำรายงานประจำปีเมื่อเสร็จสิ้น งบประมาณนั้นๆ มีการจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้บุคลากรยึดเป็นแนวปฏิบัติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากร และนิสิตเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 2-5 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2552 จำนวน 360 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใหม่ในแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scales) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามภาระงานด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แก่ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านกิจการนิสิต และงานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert Scales) ซึ่งกำหนดตามความมากน้อยในระดับความคิดเห็น โดยกำหนดเกณฑ์น้ำหนัก ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผลคะแนน โดยใช้เกณฑ์การประเมินค่าของบุญชม ศรีสะอาด (2535, หน้า 23-24) ดังนี้

4.51 – 5.00 มีความเห็นด้วยมากที่สุด

3.51 – 4.50 มีความเห็นด้วยมาก

2.51 – 3.50 มีความเห็นด้วยปานกลาง

1.51 – 2.50 มีความเห็นด้วยน้อย

1.00 – 1.50 มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำมาประกอบการสร้างแบบสอบถาม

2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม เรื่อง สภาพความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตำรา และเอกสารต่างๆ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาปรับแก้ เพื่อนำมาปรับปรุง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแจกให้บุคลากรในแต่ละหน่วยงาน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีแบบสอบถามที่ส่งให้บุคลากรจำนวน 34 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.23

2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้นิสิตเภสัชศาสตร์ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีแบบสอบถามที่ส่งให้นิสิตจำนวน 326 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.16

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ ดังนี้

- ข้อมูลทั่วไปของประชากรโดยใช้ร้อยละ (Percentage)
- ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ โดยใช้ค่าสถิติเชิง

พรรณนา (Descriptive statistic) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และวัดระดับความคิดเห็นตาม Likert scales แบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับมีคะแนนดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามภาระงานด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านกิจการนิสิต และงานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัย

1. ค่าร้อยละ (Percentage, %)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X})

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒใน 3 งานหลัก ได้แก่ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านกิจการนิสิต และงานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ

จากการส่งแบบสอบถามทั้งหมด 360 ชุด ได้รับการตอบกลับ 350 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.22 ของแบบสอบถามทั้งหมด จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ บุคลากร และนิสิตเภสัชศาสตร์ ตามรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนกตามกลุ่มบุคลากร และนิสิตเภสัชศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จำนวนและค่าร้อยละ	แบบสอบถาม ที่ถูกส่งออก	แบบสอบถาม ที่ได้รับกลับคืน	คิดเป็นร้อยละของ แบบสอบถามที่ได้รับคืน
กลุ่มประชากร			
บุคลากร	34	30	88.23
นิสิตเภสัชศาสตร์	326	320	98.16
รวม	360	350	97.22

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งนำเสนอเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย นิสิตเภสัชศาสตร์ และบุคลากรคณะเภสัชศาสตร์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามภาระงานด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 3 งานหลัก ได้แก่ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านกิจการนิสิต และงานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดอันดับสภาพความพร้อมมากที่สุดถึงน้อยที่สุดในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และจัดอันดับ (Rank) เกี่ยวกับสภาพความพร้อมการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์จำแนกตามรายชื่อ

สภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน	(\bar{x})	อันดับ
งานด้านการเรียนการสอน		
1. เนื้อหารายวิชาสอดคล้องกับหลักสูตร ได้แก่ การมีการเรียนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการจัดทำรายงาน	4.0	1
2. มีรูปแบบการเรียนการสอนชัดเจนว่าเมื่อใดควรเป็นการเรียนภาคทฤษฎี เมื่อใดควรเป็นภาคปฏิบัติ และลักษณะใดควรเป็นการจัดทำรายงาน	3.9	2
3. มีอัตราส่วนจำนวนนิสิตต่ออาจารย์เหมาะสม	3.5	5
4. มีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นธรรม	3.7	3
5. มีห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนนิสิต	3.7	3
6. มีห้องปฏิบัติการเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน	3.6	4
7. มีหนังสือเพียงพอต่อความต้องการ	3.1	8
8. มีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์แต่ละห้องเพียงพอ	3.3	7

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และจัดอันดับ (Rank) เกี่ยวกับสภาพความพร้อมการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์ จำแนกตามรายชื่อ (ต่อ)

สภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน	\bar{x}	อันดับ
9. อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์มีการบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า	3.1	8
10. มีนักวิทยาศาสตร์เพียงพอในการปฏิบัติงานในแต่ละห้องปฏิบัติการ	3.5	5
11. มีการส่งเสริมให้บุคลากรทำวิจัย	3.4	6
12. มีการบริการทางวิชาการสอดคล้องกับวิชาชีพเภสัชกรรม	3.6	4
13. มีการจัดกิจกรรมที่ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ดึงดูดอย่างต่อเนื่อง	3.5	5
งานด้านกิจการนิสิต		
14. มีกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม	3.8	2
15. มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี เช่น มีกิจกรรมรับน้องใหม่ เพื่อส่งเสริมความรักความสามัคคีในระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง	3.9	1
16. มีกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ เช่น การจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับการใช้ยาเผยแพร่	3.5	4
17. มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมออกค่ายต่าง ๆ	3.7	3
18. มีกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมไหว้ครู	3.9	1
19. มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลให้คำแนะนำการเรียนของนิสิต	3.8	2
20. มีระบบกองทุนการศึกษา โดยมีคณะกรรมการในการคัดเลือกนิสิต ซึ่งแต่งตั้งจากบุคลากรภายในคณะ	3.9	1
งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ		
21. สำนักงานคณบดีมีระบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน	3.6	2
22. มีการปฏิบัติงานตรงตามขอบเขตภาระงาน	3.7	1
23. มีการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรชัดเจนตามระเบียบของมหาวิทยาลัย	3.7	1
24. มีการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ	3.7	1
25. มีการจัดทำแผนงบประมาณประจำปี	3.7	1
26. มีการจัดทำรายงานประจำปีเมื่อเสร็จสิ้นปีงบประมาณนั้นๆ	3.7	1
27. มีการจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้บุคลากรยึดเป็นแนวปฏิบัติ	3.7	1

จากตารางที่ 3 พบว่า นิสิตเกสัชศาสตร์เห็นด้วยกับสภาพความพร้อมการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ คือ

งานด้านการเรียนการสอน

อันดับ 1 ได้แก่ - ความพร้อมด้านเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับหลักสูตร

อันดับ 2 ได้แก่ - ความพร้อมด้านการมีรูปแบบการเรียนการสอนชัดเจนว่าเมื่อใดควรเป็นการเรียนภาคทฤษฎี เมื่อใดควรเป็นภาคปฏิบัติ และลักษณะใดควรเป็นการจัดทำรายงาน

อันดับ 3 ได้แก่ - ความพร้อมด้านมีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นธรรม
- ความพร้อมด้านมีห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนนิสิตตาม

งานด้านกิจการนิสิต

อันดับ 1 ได้แก่ - ความพร้อมด้านการมีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี

- ความพร้อมด้านมีกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- ความพร้อมด้านมีระบบกองทุนการศึกษา

อันดับ 2 ได้แก่ - ความพร้อมด้านการมีกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคม
- ความพร้อมด้านการมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลให้คำแนะนำการเรียนของนิสิต

อันดับ 3 ได้แก่ - ความพร้อมด้านการมีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ

อันดับ 1 ได้แก่ - ความพร้อมจากการปฏิบัติงานตรงตามขอบเขตภาระงาน

- ความพร้อมจากการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรชัดเจนตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

- ความพร้อมจากการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ

- ความพร้อมจากการจัดทำแผนงบประมาณประจำปี

- ความพร้อมการจัดทำรายงานประจำปีเมื่อเสร็จสิ้นปีประมาณนั้น ๆ

- ความพร้อมการจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้บุคลากรยึดเป็นแนวปฏิบัติ

อันดับ 2 ได้แก่ - ความพร้อมของสำนักงานคณบดีมีระบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

อันดับ 3 - ไม่มี -

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และจัดอันดับ (Rank) เกี่ยวกับสภาพความพร้อมการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามรายชื่อ

สภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน	\bar{x}	อันดับ
งานด้านการเรียนการสอน		
1. เนื้อหารายวิชาสอดคล้องกับหลักสูตร ได้แก่ การมีการเรียนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการจัดทำรายงาน	4.0	1
2. มีรูปแบบการเรียนการสอนชัดเจนว่าเมื่อใดควรเป็นการเรียนภาคทฤษฎี เมื่อใดควรเป็นภาคปฏิบัติ และลักษณะใดควรเป็นการจัดทำรายงาน	3.9	2
3. มีอัตราส่วนจำนวนนิสิตต่ออาจารย์เหมาะสม	3.2	6
4. มีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นธรรม	3.6	3
5. มีห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนนิสิต	3.1	7
6. มีห้องปฏิบัติการเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน	2.9	8
7. มีหนังสือเพียงพอต่อความต้องการ	2.0	11
8. มีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์แต่ละห้องเพียงพอ	2.4	9
9. อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์มีการบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า	2.3	10
10. มีนักวิทยาศาสตร์เพียงพอในการปฏิบัติงานในแต่ละห้องปฏิบัติการ	2.9	8
11. มีการส่งเสริมให้บุคลากรทำวิจัย	3.3	5
12. มีการบริการทางวิชาการสอดคล้องกับวิชาชีพเภสัชกรรม	3.6	3
13. มีการจัดกิจกรรมที่ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ดึงมาอย่างต่อเนื่อง	3.4	4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และจัดอันดับ (Rank) เกี่ยวกับสภาพความพร้อมการจัด
การเรียนการสอนตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามรายชื่อ(ต่อ)

สภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน	\bar{x}	อันดับ
งานด้านกิจการนิสิต		
14. มีกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ และ สังคม	3.5	3
15. มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี เช่น มีกิจกรรมรับน้องใหม่ เพื่อ ส่งเสริมความรักความสามัคคีในระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง	3.8	2
16. มีกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ เช่น การจัดทำแผนพับเกี่ยวกับการใช้ยา เผยแพร่	3.5	3
17. มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมออกค่ายต่าง ๆ	3.4	4
18. มีกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมไหว้ครู	3.9	1
19. มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลให้คำแนะนำการเรียนของนิสิต	3.8	2
20. มีระบบกองทุนการศึกษา โดยมีคณะกรรมการในการคัดเลือกนิสิตซึ่ง แต่งตั้งจากบุคลากรภายในคณะ	3.8	2
งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ		
21. สำนักงานคณบดีมีระบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน	3.2	4
22. มีการปฏิบัติงานตรงตามขอบเขตภาระงาน	3.2	4
23. มีการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรชัดเจนตามระเบียบของ มหาวิทยาลัย	3.4	3
24. มีการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ	3.6	2
25. มีการจัดทำแผนงบประมาณประจำปี	3.7	1
26. มีการจัดทำรายงานประจำปีเมื่อเสร็จสิ้นปีงบประมาณนั้นๆ	2.9	5
27. มีการจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้บุคลากรยึดเป็นแนว ปฏิบัติ	3.2	4

จากตารางที่ 4 พบว่า บุคลากรเห็นด้วยกับสภาพความพร้อมการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ดังนี้คือ

งานด้านการเรียนการสอน

- อันดับ 1 ได้แก่ - ความพร้อมด้านเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับหลักสูตร
- อันดับ 2 ได้แก่ - ความพร้อมด้านการมีรูปแบบการเรียนการสอนชัดเจนว่าเมื่อใดควรเป็นการเรียนภาคทฤษฎี เมื่อใดควรเป็นภาคปฏิบัติ และลักษณะใดควรเป็นการจัดทำรายงาน
- อันดับ 3 ได้แก่ - ความพร้อมด้านการการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นธรรม
- ความพร้อมด้านการบริการทางวิชาการสอดคล้องกับวิชาชีพเภสัชกรรม

งานด้านกิจการนิสิต

- อันดับ 1 ได้แก่ - ความพร้อมด้านการมีกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- อันดับ 2 ได้แก่ - ความพร้อมด้านการมีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี
- ความพร้อมด้านการมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลให้คำแนะนำการเรียนของนิสิต
 - ความพร้อมด้านการมีระบบกองทุนการศึกษา
- อันดับ 3 ได้แก่ - ความพร้อมด้านการมีกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม
- ความพร้อมด้านการมีกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ

งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ

- อันดับ 1 ได้แก่ - ความพร้อมด้านการจัดทำแผนงบประมาณประจำปี
- อันดับ 2 ได้แก่ - ความพร้อมด้านการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ
- อันดับ 3 ได้แก่ - ความพร้อมด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรชัดเจนตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 แสดงการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตาม
ความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์จำแนกตามรายด้าน

สภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน	(\bar{x})	อันดับ
1. งานด้านการเรียนการสอน	3.5	3
2. งานด้านกิจการนิสิต	3.8	1
3. งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ	3.7	2

จากตารางที่ 5 สรุปได้ว่า ความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์เห็นด้วยกับสภาพความพร้อมการสนับสนุนจัดการเรียนการสอนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่

อันดับ 1 งานด้านกิจการนิสิต

อันดับ 2 งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ

อันดับ 3 งานด้านการเรียนการสอน

ตารางที่ 6 แสดงการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตาม
ความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามรายด้าน

สภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน	(\bar{x})	อันดับ
1. งานด้านการเรียนการสอน	3.1	3
2. งานด้านกิจการนิสิต	3.7	1
3. งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ	3.3	2

จากตารางที่ 6 สรุปได้ว่า บุคลากรเห็นด้วยกับสภาพความพร้อมการสนับสนุนจัดการ
เรียนการสอนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่

อันดับ 1 งานด้านกิจการนิสิต

อันดับ 2 งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ

อันดับ 2 งานด้านการเรียนการสอน

เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตามความคิดเห็นของบุคลากร และนิสิตเภสัชศาสตร์

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สภาพความพร้อม	ความคิดเห็นของนิสิต		ความคิดเห็นของบุคลากร		ผลเปรียบเทียบ
	(\bar{x})	อันดับ	(\bar{x})	อันดับ	
1. งานด้านการเรียนการสอน	3.5	3	3.1	3	ไม่แตกต่าง
2. งานด้านกิจการนิสิต	3.8	1	3.7	1	ไม่แตกต่าง
3. งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ	3.7	2	3.3	2	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 7 พบว่า บุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีลำดับความคิดเห็นจำแนกตามรายด้านแล้วไม่แตกต่างกันในทุกลำดับความคิดเห็น

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์และบุคลากรเภสัชศาสตร์ จำแนกตามรายข้อด้านการเรียนการสอน เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับหลักสูตร ได้แก่ การมีการเรียนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการจัดทำรายงาน

ระดับความคิดเห็น	เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับหลักสูตร ได้แก่ การมีการเรียนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการจัดทำรายงาน						
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	48	19	3	2	10	4	แตกต่าง
เห็นด้วยมาก	154	61	1	0	0	5	แตกต่าง
เห็นด้วยปานกลาง	50	20	2	3	15	3	แตกต่าง
เห็นด้วยน้อย	0	0	4	7	35	2	แตกต่าง
เห็นด้วยน้อยที่สุด	0	0	4	8	40	1	แตกต่าง
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 8 พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิต ภาสัชศาสตร์เกี่ยวกับสภาพความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน สรุปได้ว่าทุกระดับความคิดเห็นมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียน การสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะภาสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีรูปแบบการ เรียนการสอนชัดเจนว่าเมื่อใดควรเป็นการเรียนภาคทฤษฎี เมื่อใดควรเป็น ภาคปฏิบัติ และลักษณะใดควรเป็นการจัดทำรายงาน

ระดับความคิดเห็น	มีรูปแบบการเรียนการสอนชัดเจนว่าเมื่อใดควรเป็นการเรียนภาคทฤษฎี เมื่อใดควรเป็นภาคปฏิบัติ และลักษณะใดควรเป็นการจัดทำรายงาน						
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	ผลเปรียบเทียบ ความแตกต่าง
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	49	19	3	2	10	3	ไม่แตกต่าง
เห็นด้วยมาก	141	56	1	0	0	4	แตกต่าง
เห็นด้วยปานกลาง	59	23	2	4	20	2	ไม่แตกต่าง
เห็นด้วยน้อย	3	2	4	7	35	1	แตกต่าง
เห็นด้วยน้อยที่สุด	0	0	5	7	35	1	แตกต่าง
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 9 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของ บุคลากรและนิสิตภาสัชศาสตร์ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามรายข้อด้าน “การมีรูปแบบการ เรียนการสอนชัดเจน” พบว่า

ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด	มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
ระดับ 4 เห็นด้วยมาก	มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง	มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย	มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด	มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีอัตราส่วนจำนวนนิสิตต่ออาจารย์เหมาะสม

ระดับความคิดเห็น	มีอัตราส่วนจำนวนนิสิตต่ออาจารย์เหมาะสม						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	30	12	3	2	10	4	แตกต่าง
เห็นด้วยมาก	99	39	1	3	15	3	แตกต่าง
เห็นด้วยปานกลาง	94	37	2	7	35	1	แตกต่าง
เห็นด้วยน้อย	25	10	4	6	30	2	แตกต่าง
เห็นด้วยน้อยที่สุด	4	2	5	2	10	4	แตกต่าง
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 10 จากตารางที่ 9 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามรายข้อด้าน “มีอัตราส่วนจำนวนนิสิตต่ออาจารย์เหมาะสม” พบว่า มีความแตกต่างกันทุกระดับความคิดเห็น

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นธรรม

ระดับความคิดเห็น	มีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นธรรม						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	30	12	3	0	0	4	แตกต่าง
เห็นด้วยมาก	126	50	1	4	20	3	แตกต่าง
เห็นด้วยปานกลาง	91	36	2	5	25	2	ไม่แตกต่าง
เห็นด้วยน้อย	3	1	4	7	35	1	แตกต่าง
เห็นด้วยน้อยที่สุด	2	1	4	4	20	3	แตกต่าง
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 11 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของ บุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามรายข้อด้าน “มีการวัดผล ประเมินผลอย่างเป็นธรรม” พบว่า

ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด	มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
ระดับ 4 เห็นด้วยมาก	มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง	มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย	มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด	มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียน การสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีห้องเรียน เหมาะสมกับจำนวนนิสิต

ระดับความคิดเห็น	มีห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนนิสิต						
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	ผลเปรียบเทียบ ความแตกต่าง
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	33	33	3	1	5	4	แตกต่าง
เห็นด้วยมาก	122	122	1	6	30	2	แตกต่าง
เห็นด้วยปานกลาง	74	74	2	7	35	1	แตกต่าง
เห็นด้วยน้อย	23	23	4	3	15	3	แตกต่าง
เห็นด้วยน้อยที่สุด	0	0	5	3	15	3	แตกต่าง
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 12 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของ บุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามรายข้อด้าน “มีห้องเรียน เหมาะสมกับจำนวนนิสิต” พบว่า ทุกระดับความคิดเห็นมีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายชื่อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีห้องปฏิบัติการเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน

ระดับความคิดเห็น	มีห้องปฏิบัติการเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	23	33	3	1	5	5	แตกต่าง
เห็นด้วยมาก	114	122	1	8	40	1	ไม่แตกต่าง
เห็นด้วยปานกลาง	97	74	2	5	25	2	ไม่แตกต่าง
เห็นด้วยน้อย	16	23	4	4	20	3	แตกต่าง
เห็นด้วยน้อยที่สุด	2	0	5	2	10	4	แตกต่าง
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 13 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามรายชื่อดัง “มีห้องปฏิบัติการเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน” พบว่า

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีหนังสือเพียงพอต่อความต้องการ

ระดับความคิดเห็น	มีหนังสือเพียงพอต่อความต้องการ						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	15	33	3	5	25	4	แตกต่าง
เห็นด้วยมาก	60	122	1	8	40	1	ไม่แตกต่าง
เห็นด้วยปานกลาง	112	74	2	6	30	2	ไม่แตกต่าง
เห็นด้วยน้อย	57	23	4	1	5	3	แตกต่าง
เห็นด้วยน้อยที่สุด	8	0	5	0	0	5	ไม่แตกต่าง
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 14 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามรายข้อด้าน “มีหนังสือเพียงพอต่อความต้องการ” พบว่า

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์แต่ละห้องเพียงพอ

ระดับความคิดเห็น	มีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์แต่ละห้องเพียงพอ						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	23	33	3	4	20	3	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยมาก	82	122	1	8	40	1	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยปานกลาง	100	74	2	6	30	2	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อย	39	23	4	1	5	4	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	8	0	5	1	5	4	แตกต่างกัน
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 15 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามรายข้อด้าน “มีหนังสือเพียงพอต่อความต้องการ” พบว่า

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายชื่อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ อุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์มีการบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

ระดับความคิดเห็น	อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์มีการบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า						
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	19	8	4	5	25	2	แตกต่าง
เห็นด้วยมาก	66	26	2	9	45	1	แตกต่าง
เห็นด้วยปานกลาง	110	44	1	3	15	3	แตกต่าง
เห็นด้วยน้อย	40	16	3	1	5	5	แตกต่าง
เห็นด้วยน้อยที่สุด	17	7	5	2	10	4	แตกต่าง
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 16 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามรายชื่อด้าน “อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์มีการบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า” พบว่า ทุกระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีการบริการทางวิชาการสอดคล้องกับวิชาชีพเภสัชกรรม

ระดับความคิดเห็น	มีการบริการทางวิชาการสอดคล้องกับวิชาชีพเภสัชกรรม						
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	29	12	3	1	5	4	แตกต่าง
เห็นด้วยมาก	106	42	1	1	5	4	แตกต่าง
เห็นด้วยปานกลาง	101	40	2	6	30	2	ไม่แตกต่าง
เห็นด้วยน้อย	16	6	4	9	45	1	แตกต่าง
เห็นด้วยน้อยที่สุด	0	0	5	3	15	3	แตกต่าง
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 17 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามรายข้อด้าน “มีการบริการทางวิชาการสอดคล้องกับวิชาชีพเภสัชกรรม” พบว่า

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านการเรียนการสอน ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมที่ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ดึงมาอย่างต่อเนื่อง

ระดับความคิดเห็น	มีการจัดกิจกรรมที่ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ดึงมาอย่างต่อเนื่อง						
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	29	12	2	1	5	4	แตกต่าง
เห็นด้วยมาก	101	40	1	2	10	3	แตกต่าง
เห็นด้วยปานกลาง	102	40	1	7	35	2	แตกต่าง
เห็นด้วยน้อย	17	7	3	9	45	1	แตกต่าง
เห็นด้วยน้อยที่สุด	3	1	4	1	5	4	ไม่แตกต่าง
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 18 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามรายข้อด้าน “มีการจัดกิจกรรมที่ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ดึงมาอย่างต่อเนื่อง” พบว่า

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านงานกิจการนิสิต ได้แก่ มีกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม

ระดับความคิดเห็น	มีกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	45	18	3	2	10	4	แตกต่างกัน
เห็นด้วยมาก	126	50	1	10	50	1	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยปานกลาง	69	27	2	4	20	2	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อย	7	3	4	3	15	3	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	5	2	5	1	5	5	ไม่แตกต่างกัน
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 19 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามรายข้อด้าน “มีการจัดกิจกรรมที่ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ดั่งมาอย่างต่อเนื่อง” พบว่า

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านงานกิจการนิสิต ได้แก่ มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี เช่น มีกิจกรรมรับน้องใหม่ เพื่อส่งเสริมความรัก ความสามัคคีในระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง

ระดับความคิดเห็น	มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี เช่น มีกิจกรรมรับน้องใหม่ เพื่อส่งเสริมความรักความสามัคคีในระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	54	21	2	2	10	3	แตกต่างกัน
เห็นด้วยมาก	136	54	1	4	20	2	แตกต่างกัน
เห็นด้วยปานกลาง	53	21	2	10	50	1	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อย	6	2	3	4	20	2	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	3	1	4	0	0	4	ไม่แตกต่างกัน
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 20 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านกิจการนิสิต จำแนกตามรายข้อด้าน “มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี” พบว่า

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านงานกิจการนิสิต เกี่ยวกับการมีกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ เช่น การจัดทำแผนพับเกี่ยวกับการใช้ยาเผยแพร่

ระดับความคิดเห็น	มีกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ เช่น การจัดทำแผนพับเกี่ยวกับการใช้ยาเผยแพร่						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	25	10	3	2	10	3	ไม่แตกต่าง
เห็นด้วยมาก	92	37	2	7	35	2	ไม่แตกต่าง
เห็นด้วยปานกลาง	114	45	1	10	50	1	ไม่แตกต่าง
เห็นด้วยน้อย	16	6	4	1	5	4	ไม่แตกต่าง
เห็นด้วยน้อยที่สุด	5	2	5	0	0	5	ไม่แตกต่าง
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 21 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านกิจการนิสิต จำแนกตามรายข้อด้าน “มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี” พบว่า ทุกระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านงานกิจการนิสิต เกี่ยวกับการมีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมออกค่ายต่าง ๆ

ระดับความคิดเห็น	มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมออกค่ายต่าง ๆ						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	34	13	3	3	15	4	แตกต่างกัน
เห็นด้วยมาก	117	46	1	7	35	1	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยปานกลาง	87	35	2	5	25	2	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อย	9	4	4	4	20	3	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	5	2	5	1	5	5	ไม่แตกต่างกัน
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 22 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านกิจการนิสิต จำแนกตามรายข้อด้าน “เกี่ยวกับการมีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมออกค่ายต่าง ๆ” พบว่า

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านงานกิจการนิสิต เกี่ยวกับการมีกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมไหว้ครู

ระดับความคิดเห็น	มีกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมไหว้ครู						
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	53	21	3	5	25	2	แตกต่างกัน
เห็นด้วยมาก	131	52	1	9	45	1	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยปานกลาง	63	25	2	5	25	2	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อย	4	2	4	1	5	3	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	0	5	0	0	4	แตกต่างกัน
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 23 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านกิจการนิสิต จำแนกตามรายข้อด้าน “การมีกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม” พบว่า

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านงานกิจการนิสิต เกี่ยวกับการที่มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลให้คำแนะนำการเรียนของนิสิต

ระดับความคิดเห็น	มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลให้คำแนะนำการเรียนของนิสิต						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	54	21	3	3	15	2	แตกต่างกัน
เห็นด้วยมาก	116	46	1	12	60	1	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยปานกลาง	68	27	2	3	15	2	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อย	10	4	4	2	10	3	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	4	2	5	0	0	4	แตกต่างกัน
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 24 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านกิจการนิสิต จำแนกตามรายข้อด้าน “การที่มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลให้คำแนะนำการเรียนของนิสิต” พบว่า

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายชื่อด้านงานกิจการนิสิต เกี่ยวกับการมีระบบกองทุนการศึกษา โดยมีคณะกรรมการในการคัดเลือกนิสิต ซึ่งแต่งตั้งจากบุคลากรภายในคณะ

ระดับความคิดเห็น	มีระบบกองทุนการศึกษา โดยมีคณะกรรมการในการคัดเลือกนิสิต ซึ่งแต่งตั้งจากบุคลากรภายในคณะ						
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	ผลเปรียบเทียบ ความแตกต่าง
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	49	19	3	3	15	3	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยมาก	130	52	1	11	55	1	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยปานกลาง	65	26	2	5	25	2	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อย	7	3	4	1	5	4	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	0	5	0	0	5	ไม่แตกต่างกัน
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 25 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านกิจการนิสิต จำแนกตามรายชื่อด้าน “การมีระบบกองทุนการศึกษา” พบว่า ทุกระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ เกี่ยวกับการที่สำนักงานคณบดีมีระบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

ระดับความคิดเห็น	สำนักงานคณบดีมีระบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	25	10	3	1	5	3	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยมาก	125	50	1	7	35	1	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยปานกลาง	89	35	2	7	35	1	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อย	9	4	4	4	20	2	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	4	2	5	1	5	2	แตกต่างกัน
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 26 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ จำแนกตามรายข้อด้าน “การที่สำนักงานคณบดีมีระบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน” พบว่า

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตรงตามขอบเขตภาระงาน

ระดับความคิดเห็น	มีการปฏิบัติงานตรงตามขอบเขตภาระงาน						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	18	7	3	2	10	3	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยมาก	137	54	1	3	15	2	แตกต่างกัน
เห็นด้วยปานกลาง	92	37	2	12	60	1	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อย	2	1	4	3	15	2	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	3	1	4	0	0	4	แตกต่างกัน
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 27 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ จำแนกตามรายข้อด้าน “การปฏิบัติงานตรงตามขอบเขตภาระงาน” พบว่า

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ เกี่ยวกับการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรชัดเจนตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

ระดับความคิดเห็น	มีการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรชัดเจนตามระเบียบของมหาวิทยาลัย						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	28	11	3	2	10	4	แตกต่างกัน
เห็นด้วยมาก	132	52	1	8	40	1	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยปานกลาง	87	35	2	6	30	2	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อย	4	2	4	3	15	3	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	0	5	1	5	5	ไม่แตกต่างกัน
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 28 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ จำแนกตามรายข้อด้าน “การสรรหาและคัดเลือกบุคลากรชัดเจนตามระเบียบของมหาวิทยาลัย” พบว่า

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ เกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ

ระดับความคิดเห็น	มีการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ						
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	33	13	3	3	15	3	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยมาก	121	48	1	8	40	1	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยปานกลาง	93	37	2	7	35	2	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อย	3	1	4	2	10	4	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	2	1	4	0	0	5	ไม่แตกต่างกัน
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 29 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ จำแนกตามรายข้อด้าน “การส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ” พบว่า ทุกระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 30 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ เกี่ยวกับการมีจัดทำแผนงบประมาณประจำปี

ระดับความคิดเห็น	มีการจัดทำแผนงบประมาณประจำปี						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	24	10	3	4	20	2	แตกต่างกัน
เห็นด้วยมาก	124	49	1	10	50	1	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยปานกลาง	99	39	2	2	10	4	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อย	3	1	4	3	15	3	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	2	1	4	1	5	5	แตกต่างกัน
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 30 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ จำแนกตามรายข้อด้าน “การส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ” พบว่า ทุกระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 31 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ เกี่ยวกับมีการจัดทำรายงานประจำปีเมื่อเสร็จสิ้นปีงบประมาณนั้น ๆ

ระดับความคิดเห็น	มีการจัดทำรายงานประจำปีเมื่อเสร็จสิ้นปีงบประมาณนั้นๆ						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	23	9	3	3	15	2	แตกต่างกัน
เห็นด้วยมาก	137	54	1	6	30	1	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยปานกลาง	86	34	2	2	10	3	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อย	4	2	4	3	15	2	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	2	1	5	6	30	1	แตกต่างกัน
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 31 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ จำแนกตามรายข้อด้าน “การจัดทำรายงานประจำปีเมื่อเสร็จสิ้นปีงบประมาณนั้น ๆ” พบว่า

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน

ตารางที่ 32 เปรียบเทียบข้อมูลการจัดอันดับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของนิสิตและบุคลากร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามรายข้อด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ เกี่ยวกับการจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้บุคลากรยึดเป็นแนวปฏิบัติ

ระดับความคิดเห็น	มีการจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้บุคลากรยึดเป็นแนวปฏิบัติ						ผลเปรียบเทียบความแตกต่าง
	นิสิต		ลำดับ	บุคลากร		ลำดับ	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		
เห็นด้วยมากที่สุด	32	13	3	3	15	3	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยมาก	124	49	1	8	40	1	ไม่แตกต่างกัน
เห็นด้วยปานกลาง	86	34	2	2	10	4	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อย	8	3	4	4	20	2	แตกต่างกัน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	2	1	5	3	15	3	แตกต่างกัน
รวม	252	100		20	100		

จากตารางที่ 32 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในระดับความคิดเห็นของบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ด้านด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ จำแนกตามรายข้อด้าน “การจัดทำรายงานประจำปีเมื่อเสร็จสิ้นปีงบประมาณนั้น ๆ” พบว่า

- ระดับ 5 เห็นด้วยมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 4 เห็นด้วยมาก มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
- ระดับ 3 เห็นด้วยปานกลาง มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 2 เห็นด้วยน้อย มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน
- ระดับ 1 เห็นด้วยน้อยที่สุด มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scales)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากร และนิสิตเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 2-5 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2552 จำนวน 360 คน โดยผู้วิจัยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามภาระงานด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แก่ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านกิจการนิสิต และงานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ

การดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแจกให้กับบุคลากร และนิสิตเภสัชศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเก็บรวบรวมด้วยตนเอง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ซึ่งจากการเก็บข้อมูลในกลุ่มบุคลากร จำนวน 34 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาจำนวน 30 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.23 ในกลุ่มนิสิตเภสัชศาสตร์ จำนวน 326 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.16 และเมื่อรวมจำนวนแบบสอบถามจากการได้รับคืนจากกลุ่มประชากรทั้ง 2 กลุ่มแล้ว คิดเป็นร้อยละ 97.22

สรุป อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า บุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ มีระดับความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ มีความคิดเห็นว่าคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

อันดับ 1 งานด้านกิจการนิสิต

อันดับ 2 งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ

อันดับ 3 งานด้านการเรียนการสอน

อันดับ 1 งานด้านกิจการนิสิต

จากความคิดเห็นของบุคลากร พบว่า งานด้านกิจการนิสิตมีความสภาพพร้อมๆ อันดับ 1 ด้านการมีกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สอดคล้องกับแนวทางในการดำเนินกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของคณะเภสัชศาสตร์ ซึ่งมีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทุกปี ซึ่งบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ดำเนินกิจกรรมร่วมกันตลอดมา เช่น กิจกรรมวันไหว้ครู กิจกรรมวันเข้าพรรษา กิจกรรมทำบุญตักบาตร เป็นต้น

ในขณะที่ความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์ พบว่า งานด้านกิจการนิสิตมีความสภาพพร้อมๆ อันดับ 1 ด้านการมีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลให้คำแนะนำการเรียนของนิสิต ตลอดจนมีระบบกองทุนการศึกษาที่มีคณะกรรมการในการคัดเลือกนิสิต สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของคณะเภสัชศาสตร์ที่นิสิตเภสัชศาสตร์มีโอกาสได้สัมผัสกับกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี เช่น กิจกรรมรับน้องใหม่ เพื่อส่งเสริมความรัก ความสามัคคีในระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง มีอาจารย์ที่ปรึกษาที่คอยดูแลให้คำแนะนำการเรียนของนิสิตอย่างใกล้ชิด ตลอดจนนิสิตสามารถยื่นเสนอขอทุนการศึกษา ซึ่งในการพิจารณาจะต้องผ่านคณะกรรมการในการคัดเลือกนิสิตเพื่อให้ทุนการศึกษาอย่างเป็นธรรมต่อไป

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าบุคลากร และนิสิตเภสัชศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจะมีความคิดเห็นสอดคล้องตรงกันว่า งานด้านกิจการนิสิตมีสภาพความพร้อมๆ อยู่ในอันดับ 1 ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจากการจำแนกรายข้อ พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน กล่าวคือ บุคลากรมีความคิดเห็นเห็นว่า คณะเภสัชศาสตร์มีสภาพความพร้อมในเรื่องของการจัดกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมอยู่ในอันดับแรก ในขณะที่นิสิตเภสัชศาสตร์มีความคิดเห็นเห็นว่า คณะเภสัชศาสตร์มีสภาพความพร้อมๆ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีเป็นอันดับ 1 ทั้งนี้ ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า น่าจะเกิดจากการเข้าไปมีส่วนร่วมของกลุ่มประชากร ได้แก่ กิจกรรมทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมนั้น บุคลากรจะเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่านิสิตเภสัชศาสตร์ ในขณะที่ กิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีนั้น บุคลากรจะเข้าไปมีส่วนร่วมน้อยกว่านิสิตเภสัชศาสตร์

อันดับ 2 งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ

จากความคิดเห็นของบุคลากร พบว่า งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ มีสภาพความพร้อมๆ อยู่ในอันดับ 2 และการจัดทำแผนงบประมาณประจำปีเป็นกิจกรรมที่มีสภาพความพร้อมๆ อยู่ในอันดับ 1 ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์ อย่างไรก็ตาม ในความคิดเห็นของนิสิตเภสัชศาสตร์ ยังมีความคิดเห็นเห็นว่า คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีสภาพความพร้อมในด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น การสรรหาบุคลากร

การปฏิบัติงานตรงตามขอบเขตภาระงาน การส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ เป็นต้น

ทั้งนี้ จากการสรุปผลการประเมินสภาพความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ที่พบว่า การจัดทำแผนงบประมาณประจำปีเป็นกิจกรรม มีสภาพความพร้อมฯ อยู่ในอันดับ 1 นั้น ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า ทั้งบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ ได้รับรู้ว่าคุณค่าของเภสัชศาสตร์ มีการดำเนินงานตามแผนงบประมาณประจำปี และสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ไปตามแผนงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อันดับ 3 งานด้านการเรียนการสอน

จากความคิดเห็นของบุคลากร และนิสิตเภสัชศาสตร์ เกี่ยวกับสภาพความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ในงานด้านการเรียนการสอนนั้น พบว่า มีความคิดเห็นที่สอดคล้องตรงกันอยู่ในอันดับ 3 รองลงมาจาก งานด้านกิจการนิสิต งานด้านบริหารจัดการการเงิน และงบประมาณ และเมื่อจำแนกตามรายชื่อแล้ว ก็ยังคงมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน คือ ทั้งบุคลากรและนิสิตเภสัชศาสตร์ มีความคิดเห็นว่า คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีสภาพความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ด้านเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับหลักสูตร การมีรูปแบบการเรียนการสอนที่ชัดเจน มีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นธรรม

อย่างไรก็ตาม จากที่สรุปอภิปรายผลข้างต้น มีการนำเสนอในส่วนที่คณะเภสัชศาสตร์ มีสภาพความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา แต่ก็ยังคงมีข้อจำกัดที่คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ควรพิจารณาพัฒนาปรับปรุงให้มีสภาพความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนด้านอื่น ๆ เช่น ควรมีการเพิ่มทรัพยากรหนังสือให้เพียงพอต่อความต้องการในการจัดการเรียนการสอนต่อไป และควรมีการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ให้สามารถพร้อมใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ควรมีการพัฒนาปรับปรุงให้เกิดสภาพความพร้อมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านการเพิ่มทรัพยากรหนังสือให้เพียงพอต่อความต้องการในการจัดการเรียนการสอนต่อไป และควรมีการซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ให้สามารถพร้อมใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศ ห้องบรรณสารบริการ เพื่อเป็นช่องทางหนึ่งในการแก้ไขข้อจำกัดด้านทรัพยากรหนังสือ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิติมา ปรีดีดีลก. (2532). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. อักษราพิพัฒน์ : กรุงเทพมหานคร.
- เก็จวลี เจริญพจน์. (2541). “การบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ”.
ปริญญาานิพนธ์. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะเภสัชศาสตร์. (2548). **คู่มือประกันคุณภาพการศึกษา**. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- น้ำ เชื้ออินทร์. (มปป.). http://www.pbn3.com/pbn3_contents/essay/develop.pdf
- ชวณี ทองโรจน์. (2549). **หนึ่งทศวรรษ...เภสัช มศว**. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. นครนายก.
- ดรุณี รุจกรกานต์. (2541). **การจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาล**. โครงการตำราทางการพยาบาล: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เทียนฉาย กิระนันท์. (2538). **การเงินอุดมศึกษา**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : กรุงเทพฯ.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. 2546. **การจัดการสำนักงาน**. ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ.
- บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเพื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. **วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ มหาสารคาม**. 3(1), 23-24.
- บุญชัย เสริญวงศ์สัตย์. (2536). **การศึกษาปัญหาของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญเสริม วิสกุล. (2545). “อำนาจอิสระในการบริหารการเงิน” **อำนาจอิสระของการบริหารมหาวิทยาลัย**. สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- พนัส หันนาคินทร์. (2526). **การบริหารงานบุคคลในโรงเรียน**. โรงพิมพ์พิมพ์เกษตร : กรุงเทพฯ.
- พนิดา คำยุ. (2538). **การศึกษาคุณภาพบริการที่ผู้ป่วยคาดหวังจากพยาบาลและการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยต่อคุณภาพบริการที่ผู้ป่วยคาดหวังจากโรงพยาบาลเอกชน**. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการพยาบาล. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- พรชูลี อาชาวำรุง และคณะ. (2543). “แนวทางการปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารจัดการ
อุดมศึกษา : รูปแบบการจัดกลุ่มอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพปัจจุบัน”
รายงานการวิจัย. ทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- พรรณิ ชูทัย เจนจิต. (2538). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร:
บริษัท คอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.
- พัทยา ศรีแก่นจันทร์. (2547). **การพัฒนาระบบงานด้านการสนับสนุนการจัดการเรียน
การสอนของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พันตำรวจโทเนกอดล ทองนพเนื่อ. (2550). **เอกสารแสดงวิสัยทัศน์สำหรับการเป็นคณบดี
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. อดิตเพื่ออนาคต : คณะเภสัช
ศาสตร์. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พูนสุข สังข์รุ่ง. (2549). **การบริหารงานสำนักงาน**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต :
กรุงเทพฯ.
- ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. (2542). **เพื่อความเข้าใจในสาระและกระบวนการของการ
อุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์. (2533). “การบริหารงานวิชาการในสถาบันการศึกษา”. **เอกสาร
ประกอบการประชุมวิชาการ เรื่อง การบริหารงานวิชาการ**. คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ : กรุงเทพฯ.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). **การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย**. เจ้าพระยาระบบ
การพิมพ์: กรุงเทพฯ.
- วันชัย ช่องดารากุล. (2538). **สถานภาพและความคาดหวังในการดำเนินงานของฝ่าย
บริการการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้**. ฝ่ายบริการ
การศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคใต้.
- วิกรม อารีราษฎร์. (2547). **ความพร้อมของพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
ในการย้ายที่ทำการจากท่าอากาศยานสากลกรุงเทพ (ดอนเมือง) ไปสู่ท่า
อากาศยานสากลสุวรรณภูมิ**. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิชุลดา งามปลอด. (2540). **ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการการศึกษาใน
โรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2533). การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิชุดา ทรราชารุพันธ์. (2540). การศึกษาความพร้อมในการปฏิบัติบทบาทวิชาชีพของ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 สถาบันการศึกษาเอกชน. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิริยะ วงศ์เลาหกุล. (2543). การศึกษาสภาพความพร้อมและความต้องการใช้สื่อเสริม ของนักศึกษาใหม่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประจำปีการศึกษา 2542. <http://www.stou.ac.th /Thai/Research/Group2/research09.asp>
- ศรียรรณ มีคุณ. 2547. ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการเรียนรู้อันร่วมกันสร้างสรรค์ ชุมชน. วารสารศึกษาศาสตร์. ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมบัติ เทศน้อย. (2527). ปัญหาการบริหารงานในกองธรรการวิทยาเขตสังกัด มศว. ปรินญาณินพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มศว.
- สมพงษ์ เทียงธรรม.พ.ต.ต . (2536). ความพร้อมในการออกไปปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียน พลดารวจของโรงเรียนตำรวจภูธร3 : ศึกษาเฉพาะนักเรียนพลตำรวจรุ่นที่43. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยา และงานยุติธรรม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมาน รังสิโยภฤกษ์. (2524). ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล. สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.: กรุงเทพมหานคร
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). แนวทางการปฏิรูปการศึกษา ระดับอุดมศึกษา. สำนักงานโครงการปฏิรูปอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559). กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ.
- สิทธิ์ สายหล้า. (2534). ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการบริหารงานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม การจัดสวัสดิการ และบริการของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สุรินทร์. สุรินทร์ : ;วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์..
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรยุคปฏิรูป การศึกษาไทย.The Knowledge Center. : เชียงใหม่.
- สุภาวดี ประดับวงศ์. (2544). ปัญหาและความต้องการในการบริหารทรัพยากร คณะ พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อรลักษณ์ แพรัตกุล. (2549). **หนึ่งทศวรรษ...เภสัช มศว.** คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. นครนายก.

อุทุมพร จามรมาน. (2541). “การเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยของรัฐ เพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ”. รายงานการวิจัย. สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2516). “การบริหารวิชาการ” รายงานการประชุมผู้ตรวจการศึกษาราชการจังหวัด. โรงพิมพ์คุรุสภา : กรุงเทพมหานคร.

Miller, Van. (1965). **The Public Administration of American School System.** New York : The Macmillan Company.

http://www.pharm.chula.ac.th/ethic/sub_content/7to1.htm

Feber, Shepard M, A Survey of Selected Provision of High School Science Instruction in Florida, *Dissertation Abstracts.*, 9 (21) March (1961).

Koelsche, Charles L, Archie and N. Solberg, Facilities and Equipment Available for Teaching Science in Public High Schools. A Seven State Project, *Science Education.*, 45 October (1961) 365-372.

<http://th.wikipedia.org/wiki>

<http://www.sut.ac.th/sutqa/doc/1-1-appendix%201.doc>

แบบสอบถาม
การศึกษาศภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน
ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่อง “การศึกษาศภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ของบุคลากรสายสนับสนุน (สาย ค) สังกัดสำนักงานคณบดี คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาศภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน 3 กลุ่มงาน ได้แก่ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านกิจการนิสิต และงานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ

2. แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของคณะเภสัชศาสตร์

3. ผู้วิจัยจะนำคำตอบและข้อเสนอแนะของท่านไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น การตอบแบบสอบถามนี้ ถือเป็นความลับ และจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านและการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด

ข้าพเจ้าจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่เป็นจริง และขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

(นางสาวนิตา อุบลทิพย์)

นักวิชาการศึกษา

สำนักงานคณบดี คณะเภสัชศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

() นิสิต

() บุคลากร

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความพร้อมการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของ
คณะเภสัชศาสตร์

คำแนะนำ โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่คิดว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

สภาพความพร้อม	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
งานด้านการเรียนการสอน					
1. เนื้อหารายวิชาสอดคล้องกับหลักสูตร ได้แก่ การมีการเรียนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการจัดทำรายงาน					
2. มีรูปแบบการเรียนการสอนชัดเจนว่าเมื่อใดควรเป็นการเรียนภาคทฤษฎี เมื่อใดควรเป็นภาคปฏิบัติ และลักษณะใดควรเป็นการจัดทำรายงาน					
3. มีอัตราส่วนจำนวนนิสิตต่ออาจารย์เหมาะสม					
4. มีการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นธรรม					
5. มีห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนนิสิต					

สภาพความพร้อม	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
งานด้านการเรียนการสอน (ต่อ)					
6. มีห้องปฏิบัติการเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน					
7. มีหนังสือเพียงพอต่อความต้องการ					
8. มีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์แต่ละห้องเพียงพอ					
9. อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์มีการบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า					
10. มีนักวิทยาศาสตร์เพียงพอในการปฏิบัติงานในแต่ละห้องปฏิบัติการ					
11. มีการส่งเสริมให้บุคลากรทำวิจัย					
12. มีการบริการทางวิชาการ สอดคล้องกับวิชาชีพเภสัชกรรม					
13. มีการจัดกิจกรรมที่ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมที่ดิงามอย่างต่อเนื่อง					

สภาพความพร้อม	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
งานด้านกิจการนิสิต					
14. มีกิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม					
15. มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี เช่น มีกิจกรรมรับน้องใหม่ เพื่อส่งเสริมความรักความสามัคคีในระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง					
16. มีกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ เช่น การจัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติด					
17. มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ กิจกรรมออกค่ายต่าง ๆ					
18. มีกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมไหว้ครู					
19. มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยดูแลให้คำแนะนำการเรียนของนิสิต					
20. มีระบบกองทุนการศึกษา โดยมีคณะกรรมการในการคัดเลือกนิสิตซึ่งแต่งตั้งจากบุคลากรภายในคณะ					

สภาพความพร้อม	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
งานด้านบริหารจัดการ การเงิน และงบประมาณ					
21. สำนักงานคณบดีมีระบบการปฏิบัติงานที่ชัดเจน					
22. มีการปฏิบัติงานตรงตามขอบเขตภาระงาน					
23. มีการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรชัดเจนตามระเบียบของมหาวิทยาลัย					
24. มีการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ					
25. มีการจัดทำแผนงบประมาณประจำปี					
26. มีการจัดทำรายงานประจำปีเมื่อเสร็จสิ้นปีงบประมาณนั้นๆ					
27. มีการจัดทำคู่มือประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้บุคลากรยึดเป็นแนวปฏิบัติ					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวนิตา อุบลทิพย์
ที่อยู่ : เลขที่ 61/66 หมู่บ้าน NA วิลล่า 2 ถ.บางแสนสาย 4 ใต้ ตำบลแสนสุข
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รหัสไปรษณีย์ 20131

ข้อมูลส่วนบุคคล

วัน เดือน ปีเกิด : 1 กุมภาพันธ์ 2515
เชื้อชาติ : ไทย
สัญชาติ : ไทย
ส่วนสูง : 154 เซนติเมตร
น้ำหนัก : 51 กิโลกรัม

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ.2549 – ปัจจุบัน : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา
พ.ศ.2548 : โรงเรียนชลพินิจพัฒนศึกษา
ตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่
พ.ศ.2547 – 2539 : มหาวิทยาลัยบูรพา
ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา

การศึกษา

ปริญญาโท : การศึกษามหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา
ปริญญาตรี : บริหารธุรกิจ สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ